

UNIVERSITATEA OVIDIUS DIN
CONSTANȚA
FACULTATEA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ

REZUMAT TEZĂ DE DOCTORAT
EVOLUȚIONISMUL IDEOLOGIC-PROVOCARE MAJORĂ LA
ADRESA TEOLOGIEI ORTODOXE. ABORDARE MISIONAR-
APOLOGETICĂ

Alcătuită de Pr.Anton Adrian

Sub îndrumarea științifică a

Pr.Prof.Dr.Gheorghe Istodor

CONSTANȚA

2012

Cuprins

I. INTRODUCERE. ACTUALITATEA TEMEI.....	3
II.VIZIUNEA ȘTIINȚIFICĂ, FILOSOFICĂ ȘI RELIGIOASĂ A LUI CHARLES DARWIN... 	5
II.1. „TRANSFORMISMUL”DARWINIAN- REPERE FUNDAMENTALE.....	7
II.2.DARWINISMUL-IPOTEZA ȘTIINȚIFICĂ, TEORIE ȘTIINȚIFICĂ SAU ADEVĂR ȘTIINȚIFIC?	8
II.3.DARWINISMUL – TRIUMFUL NATURALISMULUI IDEOLOGIC ASUPRA CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE ?.....	9
II.4. RELIGIOZITATEA și CONCEPȚIILE FILOSOFICE ALE LUI CHARLES DARWIN.....	10
II.4.1. „TEISMUL” LUI DARWIN SAU MOSTENIREA PROTESTANTA ANGLICANĂ.....	11
II.5.DARWINISMUL DIN PERSPECTIVA TEOLOGIEI ORTODOXE	15
III.SINCRETISMUL ȘTIINȚIFICO-RELIGIOS: EVOLUȚIONISMUL TEIST	16
PREZENTARE GENERALĂ.....	16
III.1.EVOLUȚIONISMUL TEIST REFLECTAT ÎN GÂNDIREA UNOR TEOLOGI OCCIDENTALI ȘI ORTODOCȘI.....	17
III.2.EVOLUȚIONISMUL TEIST-EVALUARE MISIONAR ORTODOXĂ.....	18
IV.CREAȚIONISMUL „ȘTIINȚIFIC”- ALTERNATIVA „RELIGIOASĂ” LA EVOLUȚIONISMUL DARWINIST	19
IV.1.CREAȚIONISMUL „ȘTIINȚIFIC”-APARIȚIE ȘI DEZVOLTARE	19
IV.2.CREAȚIONISMUL “ȘTIINȚIFIC”- IDEOLOGIE SAU ȘTIINȚĂ?	19
IV.3.RAPORTUL CREAȚIONISMULUI ȘTIINȚIFIC CU TEOLOGIA ORTODOXĂ A CREAȚIEI.....	20
V. „DESIGN PROJECT”-ALTERNATIVA OCCIDENTALĂ LA ADRESA EVOLUȚIONISMULUI DARWINIAN.....	21
V.1.RAPORTUL „PROIECTULUI INTELIGENT”CU IDEOLOGIA CREAȚIONISTĂ	22
V.2. “PROIECTUL INTELIGENT” DIN PERSPECTIVĂ TEOLOGICĂ.....	22
VI.CONSECINȚELE ȘTIINȚIFICE ȘI FILOSOFICE ALE DARWINISMULUI EVOLUȚIONIST:.....	23
NEO-DARWINISMUL.....	23
VI.1.NEO-DARWINISMUL- PREZENTARE GENERALĂ	23
VI.2.NEO-DARWINISMUL SAU ATEIZAREA ÎN NUMELE ȘTIINȚEI.....	24
VI.3.TEORIA SINTETICĂ A EVOLUTIEI și NEO-DARWINISMUL DIN PERSPECTIVA ORTODOXĂ.....	25
VII. ASPECTE MISIONAR-APOLOGETICE FAȚĂ DE ALTERNATIVELE SECULARE LA ADRESA ORIGINII UNIVERSULUI ȘI A OMULUI.....	26
VII.1. ATITUDINEA MISIONARĂ ORTODOXĂ FAȚĂ DE ALTERNATIVELE SECULARE CU PRIVIRE LA ACTUL CREAȚIEI	28
VII.1.1.ATITUDINEA FAȚĂ DE EVOLUȚIONISM ȘI CREAȚIONISM	28

VII.2.NON-DARWINISMUL SAU SCHIMBAREA PARADIGMEI ÎN CADRUL CERCETĂRII BIOLOGICE CONTEMPORANE.....	29
VII.2.1.RAPORTUL NON-DARWINISMULUI CU NATURALISMUL IDEOLOGIC.....	29
VII.3.SOLUȚII MISIONARE PENTRU COMBATEREA PREDĂRII EVOLUȚIONISMULUI ÎN CADRUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI ROMÂNESC.....	29
VIII.CONCLUZII	30

CUVINTE CHEIE: teorie , ipoteză , darwinism , creație , evoluție , chip , asemănare.

I. INTRODUCERE. ACTUALITATEA TEMEI

În societatea noastră fiecare om, indiferent de locul unde s-a născut și a trăit, indiferent de poziția sa socială, indiferent de nivelul său de pregătire, și-a pus, cel puțin, o singură dată întrebarea „de unde am provenit” sau „cum și de unde au apărut lucrurile ce ne înconjoară”. Astfel, de-a lungul secolelor oamenii, punându-și astfel de întrebări, în urma unor observații, de multe ori slab studiate, bazându-se mai mult pe intelectul și ideile proprii, încercau să găsească un răspuns cât de cât mai aproape de adevăr, cel puțin conform părerii lor. În felul acesta Aristotel credea că omul a provenit de la pești, apoi alți filosofi și învățați ai Antichității, urmați fiind de cei din epoca Medievală și cea Modernă, credeau că viața a apărut de la sine, din noroi sau în alte condiții și la fel credeau că omul a evoluat din organisme mai mici. La sfârșitul epocii Moderne și în epoca Contemporană ideea „aparității de la sine a vieții” a fost modificată și numită Teoria Evoluționistă, denumită apoi chiar științifică. Netemeinicia acestor idei a fost de fiecare dată ușor demonstrată. Este foarte important că afirmațiile de tipul celor de mai sus să fie inițial bine gândite și cercetate, iar mai apoi prezentate oficial, pentru că în cazul în care ele sunt neveridice, o mare parte a populației sau chiar generații la rând vor trăi susținând o minciună.

În perioada Contemporană, acum când omenirea a atins un nivel de dezvoltare superior epocilor anterioare, pericolul că lumea să fie îndoctrinită cu o minciună este mult mai mare, deoarece dintre cele două teorii de bază despre apariția lumii – Creaționistă și Evoluționistă, cea din urmă, în special pe parcursul secolului al-XX-lea, a fost prezentată în școli, licee și universități ca fiind expunerea autentică a genezei și antropogenezei. Teoria evoluționistă fiind numită științifică, a vrăjit mințile unui număr însemnat de oameni, pe când teoria creaționistă deseori a fost anulată din sistemul de învățământ. Una din motivațiile de bază este că sunt puține dovezi, de parcă acest fapt ar putea fi dovedit concret. Aceasta este o greșeală foarte mare deoarece în urma studierii amănunțite a acestor două teorii vedem că la bază se află credința – în fiecare din ele este necesar de crezut, plus, nici una nu are suficiente argumente empirice, palpabile ; mai mult decât atât, știința la sfârșitul de secol XX în majoritatea domeniilor vine puternic în contradicție cu Teoria Evoluționistă și sprijină afirmațiile celei de-a doua.

Concepția mecanicistă a favorizat imensul progres științific și tehnologic pe care îl cunoaște societatea contemporană occidentală, dar această concepție este cauza regresului spiritual și moral al lumii în care trăim.

Teoria evoluționistă pleacă de la premisa că Dumnezeu fie nu există, fie există dar este absent din actul creației. Dar un Dumnezeu care nu creează nu are motive să se implice nici în mântuire și nu are nici condițiile pe care El Însuși să le fi creat în vederea Întropării. Având la bază autonomia lumii și a omului față de Dumnezeu, modernitatea a tras concluzia logică că: lumea poate fi gândită complet fără a mai presupune existența vreunui Dumnezeu, indiferent că este vorba despre Dumnezeul filosofilor ori de cel al credincioșilor.

Evoluționismul apare în contextul modernismului și al postmodernismului iar cauzele proliferării acestuia sunt secularizarea în numele civilizației, desacralizarea și decreștinarea. Astfel secularizarea în numele civilizației apare că un idol al cărui cult apare în epoca modernă și constă în subordonarea culturii, artei și tuturor valorilor morale, tradiției și credinței în Dumnezeu față de nevoia de civilizație. Toate aceste lucruri au dus la zeificarea raționalității umane și prezentarea ei ca substitut al credinței în Dumnezeu.

Cu toate acestea, au început să apară semne de speranță acolo unde ne așteptam mai puțin, în domeniul fizicii fundamentale, care a depășit existența lucrului în sine și a relațiilor mecaniciste dintre lucruri, de cauză și efect, promovate de fizica clasică. Noua fizică a descoperit că nu exista lucruri în sine, ci toate se află într-o relație de reciprocitate, pentru a construi acea ordine interioară și profundă a universului de care vorbeam mai sus. Sigur, există opinia că rezultatele fizicii cuantice pot fi interpretate și folosite de fiecare, după bunul său plac, așa cum se și întâmplă în realitate.

Am văzut că evoluționismul apare în contextul modernismului însă „părintele” lui este naturalismul care face posibilă divinizarea omului și respingerea lui Dumnezeu și oricărei forme de transcendent, de supranatural. Omul modern hotărăște că a venit vremea să-și declare autonomia față de Dumnezeu și Biserică, că își este lege lui însuși și este stăpân al lumii și al istoriei, pentru a-și pune în aplicare planul de dominație universală. Îmbrățișând materialismul și ajutat de revoluția științifică, în acest secol, omul modern renunță la Duhul dător de viață și se condamnă la moarte. Pentru el Sfânta Scriptură nu mai este o normă a moralității dată lui de Revelația divină, ci natura omului cu înclinațiile lui devine norma absolută a moralității.

Naturalismul filosofic a creat cadrul exercitării cercetării științifice dar care a influențat obiectivitatea demersului științific și finalitatea lui. Evoluționismul lui Darwin a fost una din premisele materialismului dialectic elaborat de Karl Marx. Marx, Engels, Lenin și

alți iluștri reprezentanți ai modernismului au creat platforma ideologică pentru crimele în masă de care sunt vinovate comunismul și nazismul, cunoscute în istorie ca cele mai inumane ideologii .

În ultimii ani a prins contur în țara noastră un plan media, destul de dubios, care încearcă promovarea evoluționismului și a altor teorii care sapă zilnic la temelia Cuvântului scris, erodează cu îndoieli strecurate perfid, sau se afirmă cu tupeu pseudo-științific, tot felul de amestecuri otrăvite menită să distrugă spiritual, să piardă pe oricine este ancorat slab în credință, pe cei care au credință clădită pe nisipuri mișcătoare, prin canalele-documentare în special : Discovery Channel, National Geographic, History channel, Viasat explorer și altele.

Multe documentare prezintă proveniența noastră solară în care corpurile cerești erau considerate mama și tatăl nostru , păcatul nu omoară sufletul, omul nu trebuie să dea socoteală nimănui de relele pe care le-a făcut, că Raiul și Iadul nu există cu adevărat ; manuscrisele de la Qumran, sunt prezentate drept probe indubitabile care pun sub semnul întrebării natura divină a lui Hristos , că Fecioara Maria nu este Fecioară, că Iosif este „tatăl” adevărat al lui Iisus, că Fecioara Maria ar mai fi avut și alți copii, se insinuează că de fapt Iisus trăia în concubinaj cu Maria Magdalena etc . Și nu în cele din urmă, ca o încununare a acestei campanii de promovare a materialismului prin desacralizarea omului și a întregii creații, se amplifică ideea că salvarea omului, a planetei, a omenirii și a întregului univers nu vine de la Dumnezeu ci de la tehnologie. Se oferă orice tip de alternativă științifică și tehnologică la setea oamenilor de a trai mai mult, de a fi fericiți, de a prospera. Însă niciodată, absolut niciodată într-un astfel de documentar nu o să existe Dumnezeu ca soluție și salvare a omenirii, nici măcar în plan spiritual.

Atât evoluționismul cât și evoluționismul teist vin și distrug realitatea prin care omul are o ființă deplină și mereu aceeași, pe care toți o avem, în toate vremurile, și pe care Fiul lui Dumnezeu a luat-o pentru mântuirea noastră. Acceptarea evoluționismului înseamnă negarea Întrupării Fiului lui Dumnezeu și a faptului că Hristos este Dumnezeu și Om desăvârșit. Plecând de la această idee încercăm să demonstrăm în lucrarea noastră că evoluționismul este o teorie transformată în sistem ideologic.

II. VIZIUNEA ȘTIINȚIFICĂ, FILOSOFICĂ ȘI RELIGIOASĂ A LUI CHARLES DARWIN

La început, concepțiile religioase ale lui Darwin erau dominate de teologia naturală a filozofului teolog William Palley , celebru prin al său argument teleologic, care explica

adaptarea speciilor vii că fiind acțiunea lui Dumnezeu asupra legilor naturii. Deși reticent în ceea ce privește opinia sa față de religie, în 1879, Darwin declară că niciodată nu a fost un ateu în sensul negării existenței divinității, ci mai degrabă agnostic.

Evoluționismul ajunge să ia forme filosofice odată cu efortul de a construi o nouă religie. Evoluționismul teist, Proiectul Inteligent, neo-darwinismul și curentele anti – darwiniste constituie doar o parte din teoriile pe care proiectul lui Darwin le-a zămislit. Dacă teoria lui Darwin despre originea vieții este pe de o parte mereu completată prin noi descoperiri de fosile și oseminte, nu sunt puțini cei care o contestă pe motive religioase, culturale sau politice.

Foarte multe informații despre gândirea și trăirea lui religioasă, dar și despre modul în care și-a dezvoltat personalitatea științifică, sau care erau sistemele filozofice pe care le aprecia le găsim în „Autobiografia” sa, sau cum singur o intitulează, „ Amintiri despre dezvoltarea gândirii și caracterului meu”.

Darwin mărturisește că o parte din moștenirea morală și intelectuală le are de la bunicul și de la tatăl său. Tânărul Darwin a fost îndemnat atât în familie cât și în școală spre convingerea fermă a existenței lui Dumnezeu și a nemuririi sufletului. Totuși, după cum singur recunoaște, se pare că sentimentul religios nu a fost niciodată puternic dezvoltat în el.

O explicație a faptului că Darwin s-a îndepărtat de credință și Dumnezeu, și a lăsat necredința să pătrundă treptat în sufletul său, este și consecința faptului că el nu s-a raportat niciodată la Dumnezeu ca la o existență personală, ca la un Dumnezeu personal, ci încercând să-l cunoască doar prin intermediul rațiunii - ajutat fiind și de doctrina anglicană care practica un protestantism moderat –nu a făcut decât să se instaleze definitiv necredința în sufletul său.

Dincolo de asemenea considerații, credința lui Darwin a fost zdruncinată de dureroase experiențe personale. Mai întâi trebuie să amintim de moartea mamei sale care l-a marcat profund în copilărie, apoi cea mai cutremurătoare experiență a fost suferința îndelungată și moartea zguduitoare, la vârsta de zece ani, în 1851, a fiicei sale favorite Annie.

Religiozitatea lui Darwin a fost o involuție de la un anumit teism anglican până la deism , trecând prin teologia naturală a lui William Paley . Din punct de vedere filosofic , Darwin a ajuns să graviteze între raționalism filosofic , agnosticism și chiar ateism , în ultima parte a vieții , ultimele două concepții filosofice practic nu se mai distingeau . Din punct de vedere științific , itinerariul parcurs de Darwin este de la naturalismul biologic insuflat de bunicul său , până la concepția sa transformistă , delimitându-se clar de transformismul lamarckian.

II.1. „TRANSFORMISMUL”DARWINIAN- REPERE FUNDAMENTALE

Transformismul ajunsese prin Darwin în secolul XIX să predomină, ajunsese chiar o filosofie, o metafizică prin monismul lui Ernst Haeckel. Acesta angajase transformismul pe cărări noi, căutând să adâncească filosofic fundamentele dogmei darwiniste a făcut din darwinism o filosofie și o religie. Dar nu mult după Darwin și după încercarea lui Haeckel de a ridica darwinismul pe trepte mai înalte, în sânul transformismului se observa o slăbire a entuziasmului. Transformiștii se împărțeau în tabere iar dintre acestea cele mai distincte sunt neolamarckienii și neodarwinienii.

În urma descoperirilor lui Weissmann asupra netransmiterii ereditare a caracterelor câștigate, sau a experiențelor întreprinse de Hugo de Vries asupra mutațiilor genetice, lucrările acestora au înlesnit cu deosebire renașterea concepțiilor antitransformiste.

Transformismul s-a așezat dintru început pe temeiul că știința este exclusiv explicare cauzală, în sensul determinismului mecanic al cauzelor eficiente. Lamarck și Darwin mai cu seama au accentuat acest postulat. De aici a rezultat alunecarea transformiștilor spre materialism fapt care a compromis și el în buna parte doctrina. Mulți gânditori susțin că natura organică aștepta altă explicație decât cea limitată la cauza și la mecanica.

Lamarck și Darwin sunt unii din întemeietorii teoriei transformiste. Însă aceasta teorie are foarte multe lacune. Totuși în cartea lor asupra „Teoriilor evoluției” Yves Delage și M. Goldsmith vorbesc categoric despre caracterul cu totul tranzitoriu al tuturor sistemelor, arătând că fiecare teorie, fiecare sistem propus în cadrul transformismului, și poate revendica o valoare prin aceea numai că a adus în discuție factori ce joacă un rol în evoluția vieții. Totuși, transformismul care are la bază filosofia naturalista modernă pleacă de la problema teleologică sau a finalității. Marea problemă a transformismului era preocuparea oarbă pentru a demonstra biologic apariția vieții și uita un lucru extrem de important și anume că tot ce se petrece într-un organism era întreținut de o forță vitală (*vis vitalis*) care lucrează în vederea anumitor scopuri, care este sufletul.

Atât Lamarck cât și Darwin sunt preocupați de fenomenul descendenței însă fiecare dintre ei s-a concentrat asupra unor factori. Lamarck s-a concentrat asupra mediului și

eredității, iar Darwin asupra secției naturale. Amândoi fac aceeași greșeală și abordează o problemă atât de importantă folosindu-se doar de rațiunea științifică.

II.2.DARWINISMUL-IPOTEZĂ ȘTIINȚIFICĂ, TEORIE ȘTIINȚIFICĂ SAU ADEVĂR ȘTIINȚIFIC?

Un temei major al rezistenței față de explicația darwiniană a evoluției speciilor îi reprezintă observația mereu reluată că ea nu satisface pe deplin cerințele pe care cercetătorii din natură și teoreticienii din laborator le derivă dintr-un concept tare, restrictiv al cunoașterii științifice. Acesta pornesc de la presupunerea că știința teoretică și experimentală a naturii, așa cum s-a dezvoltat ea de la Newton încoace, reprezintă știință prin excelență și, prin urmare, modelul pe care ar trebui să-l urmeze orice cercetare care pretinde să fie recunoscută drept „științifică”.

Metoda științifică sau procesul științific este fundamental pentru investigația științifică și pentru dobândirea de către comunitatea științifică de noi cunoștințe bazate pe dovezi fizice. Savanții folosesc observația și raționamentul pentru a propune explicații provizorii pentru fenomene, numite ipoteze. Sub presupunerea materialismului metodologic, evenimentele observabile din natură (inclusiv operele artificiale ale omului) se explică doar prin cauze naturale, fără a presupune existența sau nonexistența supranaturalului. Prognozele derivate din aceste ipoteze sunt testate prin diferite experimente, care ar trebui să fie reproductibile. Un aspect important al unei ipoteze este că trebuie să fie falsificabilă, cu alte cuvinte, trebuie să se poată verifica dacă este falsă. Dacă o propoziție nu este falsificabilă, atunci nu este o ipoteză, ci o opinie sau afirmație care se află în afara domeniului de cercetare științifică. Este de asemenea important de știut că o ipoteză nu poate fi dovedită, mai degrabă, datele dintr-un experiment anume conceput pentru a testa o ipoteză pot ori să sprijine ori să respingă acea ipoteză.

Opiniile sunt împărțite în ceea ce privește darwinismul. Pentru unii este o ipoteză științifică care nu a reușit niciodată să fie dovedită și pe care o parte din susținătorii ei încearcă să o transforme într-un adevăr științific nedemonstrabil sau într-o dogmă pseudo-religioasă. Susținătorii darwinismului numesc evoluționismul că fiind teorie științifică

aparținând științei empirice doar la nivelul microevoluției, în cazul căreia oferă un cadru pentru explicarea lucrurilor precum variația care apare atunci când mici populații sunt izolate de principala populație a speciei. Însa că evoluționismul să poată fi o teorie științifică trebuia ca o ipoteză susținută de acesta să fie verificată. O teorie ia naștere numai prin "metoda științifică". Aceasta constă din mai mulți pași: se observă un anumit fenomen, se strâng cât mai multe date despre acel fenomen, se formulează o ipoteză pentru fenomen iar pe baza acestei explicații, se trag anumite concluzii logice care pot fi verificate experimental. Apoi se fac experimente care să verifice sau să infirme concluziile ipotezei, iar în cazul în care experimentul confirmă concluziile ipotezei, el este repetat de alți oameni de știință. Dacă aceleași rezultate sunt obținute în mod independent de alți oameni de știință, o nouă teorie a luat naștere.

Însa unii teologi afirmă despre darwinism că nu este altceva decât o formă de ateism care a stat la baza hitlerismului și a comunismului. Ideologiile materialiste și atee ca și scientismul au făcut că darwinismul să fie proclamat adevăr științific, însă la o critică obiectivă, acesta nu se califică decât ca o ipoteză științifică.

II.3 DARWINISMUL – TRIUMFUL NATURALISMULUI IDEOLOGIC ASUPRA CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE ?

Încă de la apariția sa, darwinismul implică moartea lui Dumnezeu, pregătind înlocuirea religiei biblice cu o nouă credință întemeiată pe naturalismul evoluționist. Noua „credință” urma să devină temei nu doar al științei, ci și al guvernării, legii și moralei, ca filosofie religioasă oficială a modernității, în realitate, speculațiile lui Darwin se întemeiau, aproape în întregime, pe observațiile sale, nu ale evoluției, ci ale variației speciilor.

Însă nu doar Darwin a avut astfel de preocupări, problema originii omului și a universului a ținut ocupate mințile gânditorilor și filosofilor din toate timpurile începând cu Anaximandru și Empedocle, Aristotel și Lucrețiu, Magnus și Mettrie, Diderot și Lamarck.

Naturalismul este inherent anti-teist, respinge însăși noțiunea de Dumnezeu personal. Prin urmare, mulți presupun că naturalismul nu are nimic de-a face cu religia. De fapt, aceasta este o concepție comună greșită că naturalismul întruchipează esența de obiectivitate științifică. Naturaliștii, ei înșiși, că să înfățișeze sistemul lor ca o filosofie care stă în opoziție cu tot ce se bazează pe credință, pretind că este științific și intelectual superior și din aceasta cauza rezulta caracterul lui non-religios.

Exista ideea că datorită teoriei evoluției, naturalismul este acum religia dominantă a societății moderne. Deși cele mai multe dintre teoriile lui Darwin despre mecanismele de evoluție au fost respinse cu mult timp în urmă, doctrina evoluționistă însăși a reușit să realizeze starea unui articol fundamental al credinței în mintea modernă populară. De aceea se susține că în sufletul unora naturalismul a înlocuit acum creștinismul ca religie, mai ales în lumea occidentală, iar evoluția a devenit dogmă a naturalismului.

Darwinismul a produs o școală tentaculară care, pe de o parte, a forțat știința să susțină ceea ce era de nesusținut iar pe de altă parte s-a străduit, permanent, să ridiculizeze opoziția idealistă. Se afirmă că evoluția este prin definiție "nesupravegheată" iar aceasta "cerință" nu e o concluzie la care darwiniștii au ajuns prin dovezi empirice, ci o presuposiție filosofică reflectând punctul lor de pornire din naturalismul metafizic sau materialism. Dacă natura este singurul lucru care există, atunci ea trebuie să fie capabilă să-și săvârșească propria creație. Aceasta implică existența unui proces evoluționist natural capabil să alcătuiască lucruri foarte complexe începând de la cele simple. Inițial, procesul trebuie să fi fost neregulat, fiindcă o minte capabilă să dirijeze evoluția ar fi trebuit ea însăși să evolueze dintr-o materie neînsuflețită. După evoluarea ființelor umane, evoluția poate deveni un proces dirijat, prin practicarea eugeniei (interzicerea procreării) și a ingineriei genetice.

Dovezile aduse de către evoluționiști în sprijinul teoriei naturalismului evoluționist nu sunt de natură științifică ci se încadrează într-o oarecare logică impusă de ei. Astfel transformismul darwinian este de fapt un conglomerat de idei filosofice peste care s-au așezat anumite pretenții științifice și care stă în strânsă legătură cu ideile și concepțiile filosofice ale lui Charles Darwin dar și cu religiozitatea sa schimbătoare și pur rațională .

II.4. RELIGIOZITATEA ȘI CONCEPȚIILE FILOSOFICE ALE LUI CHARLES DARWIN

Religiozitatea lui Darwin a fost o involuție de la un anumit teism anglican până la deism , trecând prin teologia naturală a lui William Paley . Din punct de vedere filosofic , Darwin a ajuns să graviteze între raționalism filosofic , agnosticism și chiar ateism , în ultima parte a vieții , ultimele două concepții filosofice practic nu se mai distingeau .

Din punct de vedere filosofic Darwin a oscilat plecând de la teism și ajungând la agnosticism. Dacă în studenție accepta că și concepție despre lume și viață, teismul, care

pornește de la presupuziția că Dumnezeu există și poate fi cunoscut. Mai târziu, Darwin înlocuiește concepția teista despre lume și viața, cu o alta – deismul. Dumnezeul deist este doar o forță sau o energie creatoare și nu o ființă personală care să dorească să aibă o relație cu omul.

Iar către sfârșitul vieții, după cum însuși a mărturisit se declara agnostic. Agnosticismul este concepția filozofică potrivit căreia adevărul anumitor afirmații, mai ales afirmații teologice privind existența unui Dumnezeu sau a unor zei, este fie necunoscut, fie imposibil de aflat. Agnosticii pot afirma fie că nu este posibil să existe cunoaștere spirituală, fie că ei, personal, nu dispun de o asemenea cunoaștere. În ambele cazuri este expus scepticism față de doctrinele religioase.

Cu toate acestea există și urme clare ale gândirii ateiste la Darwin. El s-a considerat la un moment dat în viața sa drept creștin, însă ceva mai târziu el a renunțat la credința creștină și la existența lui Dumnezeu că urmare a unor tragedii ce s-au petrecut în viața sa. Teoria evoluției a fost “inventată” astfel de un ateu. Scopul lui Darwin nu fusese acela de a nega existența lui Dumnezeu, însă evident că la această concluzia a ajuns prin lansarea teoriei evoluției. Evoluționismul este motivația de bază a ateilor. Evoluționiștii de azi nu ar admite că scopul lor este să ofere o explicație alternativă la originile vieții și astfel să ofere un fundament pentru ateismul lor.

II.4.1. „TEISMUL” LUI DARWIN SAU MOȘTENIREA PROTESTANTĂ ANGLICANĂ

Teismul, spre deosebire de deism și panteism, reprezintă forma cea mai proprie pentru religie, de aceea numai în el poate fi vorba în chip real de un raport religios cu ființa divină. Un Dumnezeu creator, dar care se dezinteresează de soarta creaturilor sale, că în deism, nu poate fi obiect al religiei, fiindcă suprima posibilitatea de realizare a acestui raport; iar un Dumnezeu nepersonal și contopit cu lumea, că în panteism, suprima omul și raportul personal, și libertatea caracteristică a unui act religios. Numai în teism acest raport poate fi și posibil, și deplin, și real. Deseori termenul de teism este folosit ca sinonim al monoteismului.

Charles Darwin, așa cum am mai amintit, face parte dintr-o familie de unitarieni și luau parte la slujbele religioase din capela reverendului G. Case, dar atât savantul cât și fratele sau au fost însă botezați în Biserica Anglicană. Chiar dacă Charles Darwin a făcut școala primară care se afla sub egida Bisericii Anglicane și a studiat teologia la Cambridge, o parte din aceste

idei unitariene le-a primit din familie și au ieșit la iveală în teoriile pe care le-a conceput ulterior.

Apropiată inimii tânărului Darwin a fost o imagine a lumii vii ca lume a păcii și a armoniei, expresia intențiilor unui Creator milostiv și iubitor, acea imagine ce a fost cultivată de tradiția religioasă în care a crescut și de teologia naturală. Desprinderea de această imagine s-a înfăptuit treptat, cu zbucium și luptă interioară, sub presiunea respectului pe care cercetătorul autentic îl datorează faptelor controlabile. Nedumeririle și întrebările iscate de observațiile din călătorie ne apar drept germenul latent, extinderea viziunii malthusiene asupra naturii vii drept impulsul hotărâtor, contactul strâns cu practicile selecției artificiale drept ocazia excepțională pentru articularea și testarea noilor principii ale explicației. La toate acestea se adaugă experiențele personale care i-au zdruncinat credința și l-au dus către ateism.

Iar gradualismul, recunoașterea rolului eminent al întâmplării și disocierea ideii evoluției vieții pe pământ de cea a progresului pot fi socotite orientări ale gândirii care au permis elaborarea a ceea ce desemnează expresia “modelul selecționist al evoluției”, model opus celui “instrucționist” din care face parte și creaționismul.

II.4.2.REPERE ALE INVOLUȚIEI FILOZOFICE A LUI CHARLES DARWIN:DE LA DEISM LA AGNOSTICISM

Situația în care omul se substituie tot mai mult lui Dumnezeu și își făurește o lume și un mod de viață după legile lui și nu după cele divine, derivă dintr-o cosmologie autonomă, în care omul, chiar dacă-și proclamă credința în Dumnezeu, Îl alungă și-L izolează într-o transcendență inaccesibilă.

Această concepție prin care omul își afirmă credința într-un Dumnezeu care a creat universul, dar apoi S-a retras, izolându-se de om și de lume, un Dumnezeu care nu mai este proniator, se numește deism. Deismul a confundat transcendența lui Dumnezeu cu absența Lui în creație.

Această cosmologie, felul cum ea s-a dezvoltat și a căpătat noi valențe în timp și consecințele ei practice, pleacă de la dualismul filosofiei antice, opoziția dintre lumea inteligibilă și cea sensibilă care a fost preluat în Apus de Fericitul Augustin. Acesta a elaborat în doctrina lui teoria despre rațiunile seminale din creație, dar care sunt niște efecte exterioare față de Dumnezeu și care autonomizează lumea în raport cu Dumnezeu.

Gândirea augustiniana a fost preluată de franci care au vrut să impună o gândire diferită de cea a Răsăritului și apoi de teologia scolastică care pune accent pe rațiune făcând o disociere între teologie și spiritualitate, între sistemele teoretice și viața trăită.

În Evul Mediu, filosofia și teologia scolastică, printr-un raționalism exagerat ajung să-și formeze sisteme în care Dumnezeu este redus la o simplă idee abstractă. Deismul lui Rene Descartes a negat orice urmă a prezentei lui Dumnezeu în creație, singurul vestigiu rămânând sufletul înțeles ca spirit pur și detașat de toate lucrurile din creație.

Iluminismul este un episod în care omul se izolează de Dumnezeu într-o cultură autonomă, dominată de un determinism cosmologic care a transformat lumea într-o mașină. De la teocentrism se trece la antropocentrism, unde omul nu mai are nevoie de Dumnezeu. Astfel deismul a lovit în credința creștină și a premers acutul fenomen de secularizare din zilele noastre.

Acesta este cadrul în care s-a dezvoltat Darwin ca gânditor și ca om de știință iar trecerea să de la teism la deism și apoi către agnosticism s-a produs treptat fie sub influența gândirii din epoca sa, fie sub influența descoperirilor sale și în încercarea să de a împăca teoriile pe care le emitea cu credințele sale.

Agnosticismul apare în cugetarea filozofică ca o urmare directă a concepției kantiene asupra limitei și posibilităților de cunoaștere în legătură cu existența Divinității. Darwin încearcă să explice această alegere spunând că un om care nu are o credință sigură și mereu prezentă în existența unui Dumnezeu- personal, sau a unei existente viitoare cu pedeapsă și răsplata, poate avea ca principiu de viață să urmeze numai acele impulsuri și instincte care sunt cele mai puternice, sau care i se pare a fi cele mai bune. Urmând anumite impulsuri sau instincte sociale omul poate obține satisfacții majore, iar dacă va acționa pentru binele altora va primi încuviințarea camarazilor săi și va câștiga dragostea acelor lângă care trăiește.

El a avut probleme de reconciliere între scopul lui Dumnezeu cu condiția umană actuală a lupta pentru a supraviețui în realitățile dure ale vieții. Datorită principiilor lui Darwin și rezultatul de a contesta credința sa religioasă, Darwin a fost etichetat ca un ateu. Dar Darwin nu a negat existența lui Dumnezeu, el a considerat a fi necunoscut. Vedem cum datorită ideilor unitariene în care lipsește relația cu un Dumnezeu personal, credința lui Charles Darwin, și așa puțină, se pierde, iar acesta se îndreaptă către un deism rece și ajunge la un agnosticism bolnăvicios. Astfel, Dumnezeu fiind redus la un principiu, poate fi negat fără prea multă străduință.

II.4.3.RAPORTUL DARWINISMULUI CU MATERIALISMUL FILOSOFIC ȘI CU ATEISMUL

Materialismul reprezintă cea mai serioasă încercare de a alunga din mintea și ființa omului pe Dumnezeu. Materialismul capătă un fundament ateu prin ideologiile comuniste dictatoriale care se bazează pe materialismul filozofic ca încercare de a demonstra evoluția concepțiilor materialiste din antichitate și până la desfășurarea dramatică a "satanologiei" comuniste.

La sfârșitul sec. XVI și începutul sec XVII, în Anglia a apărut un puternic curent materialist care s-a dezvoltat rodnic de-a lungul sec. XVII și a unei părți din sec. XVIII. Materialismul englez este reprezentat prin teoriile filosofice ale lui Francisc Bacon, Thomas Hobbes și John Locke.

Cartea "Sistemele naturii" a lui Jean Baptiste Mirabaud, anticlericală și anticreștină, explicit atee, este socotită principala sursă a ateismului modern, iar biologul francez Jean Baptiste Lamarck a fost prima persoană care a oferit o versiune detaliată a teoriei evoluției. Teoria lui Lamarck, repudiată mai târziu, afirmă că ființele vii au evoluat unele din altele, prin variații graduale, de-a lungul timpului.

Charles Darwin a reluat și popularizat viziunea lui Lamarck într-o formă puțin schimbată. Darwin afirmă, reluând miturile antice, că viața ar fi apărut "de la sine" din materie nevie (prin procesul numit "generație spontanee") adăugând că toate speciile ar fi evoluat prin pur hazard, dintr-un strămoș comun, de-a lungul timpului.

Teoria lui Darwin era lipsită de o bază științifică. În ciuda acestor fapte, ea a căpătat în scurt timp o largă susținere. Însă nu în lumea științifică, ci în cercurile politice ale puterilor dominante, care i-au înțeles implicațiile ideologice și le-au folosit ca justificare pentru politica lor imperială. Darwin și-a clădit întreaga teorie evoluționistă pe conceptul "luptei pentru supraviețuire". Conform spuselor sale, un conflict încrâncenat, o luptă sângeroasă domina lumea naturii: cel puternic câștigă întotdeauna în fața celui slab, asigurându-și astfel supraviețuirea și dezvoltarea.

Începând cu sfârșitul secolului XV, europenii au început să colonizeze diferite părți ale lumii. După spanioli, portughezii, olandezii și apoi englezii au luat parte la "competiția" colonizărilor. Situația era mult schimbată în secolul XIX. Odată cu dezvoltarea doctrinelor materialiste, oamenii au început să ignore faptul că au fost creați de Dumnezeu. Acesta a fost momentul nașterii teoriei rasiale moderne, a cărei pretinsă bază științifică era chiar teoria

evoluției a lui Darwin. Și ideologia nazistă are legătură cu teoria evoluționistă și cu filozofia materialistă. Viziunea evoluționistă a naziștilor avea ca idee centrală conceptul de eugenie.

Materialismul a înregistrat o victorie importantă în secolul XIX prin doi filosofi germani: Karl Marx și Frederich Engels, fondatorii comunismului. Ei încercau să explice filosofia materialistă în termenii unei noi metode: dialectica. Atei declarați, amândoi filosofi nutreau o ură profundă împotriva religiei, susținând eradicarea ei ca fiind absolut necesară pentru asigurarea succesului comunismului.

Moștenirea întunecată lăsată de darwinism omenirii s-a manifestat prin brutale dictaturi. Violență, teroare, rasism, persecuții, război – iată consecință firească a atitudinii darwinist-materialiste față de om și omenire. Această filosofie sincretistă, care privește omul că nimic mai mult decât o specie animală, care își pune toată nădejdea în materie și promovează conflictul drept imuabilă lege a naturii, a dus la săvârșirea celor mai mari crime din istoria umanității.

II.5.DARWINISMUL DIN PERSPECTIVA TEOLOGIEI ORTODOXE

Disputa evoluționism – creaționism nu este echivalentă întâlnirii dintre evoluționism și teologia ortodoxă a creației. Întâi de toate diferă cadrul. În primul caz au loc dezbateri de idei între două perspective care se doresc cel mai adesea argumentate științific, cum este cazul disputei evoluționism – creaționism științific. În al doilea caz se intersectează o doctrină filosofică, care se vrea argumentată științific, cu un gest de teologie care în sens ortodox este o mărturie de credință, cu valoare doxologică, privind înțelegerea lumii în sens de creație a unui Creator. Acest gest nu este știință și nu caută justificări din exterior printr-un eventual import de credibilitate din spațiul științelor. Creaționismul, doctrină apărută în spațiul protestantismului și care se bazează pe o lectură concordistă și literală a referatului biblic, este altceva decât mărturia ortodoxă despre lume că având sursa și sensul în Creatorul Său, Dumnezeu.

Trebuie făcută distincția între teologia creației și creaționism. Orice fel de componentă ideologică tinde să deturneze semnificația profundă din teologia creației. Creația lumii presupune existența unui Dumnezeu Creator, care a făcut și susține lumea, conducând-o spre sensul ei ultim. Diferite tradiții religioase presupun crearea lumii. Din perspectivă creștină, Dumnezeu e deodată Creator, Mântuitor și Sfințitor al lumii. Persoanele Sfintei Treimi

participă tainic și laolaltă la crearea, mântuirea și sfințirea întregii existențe. Tradiția patristică mărturisește că întreaga creație este structurată și se împlinește în Iisus Hristos, Acesta fiind Pantocratorul lumii. Temeiul și sensul ultim al lumii este hristocentric.

Disputa creaționism-evoluționism este fie o dispută ideologică (a se vedea versiunile de creaționism și evoluționism „științifice”), fie pur filosofică (în registrul minții conceptualizate), în timp ce întâlnirea teorie științifică (fie ea evoluționistă) – teologie a creației este un gest care ține de problematica raporturilor dintre teologie și științe. Cele două demersuri, științific și teologic, au competențe diferite că metodă de cunoaștere, ca obiective și ca mijloace.

Susținătorii ideologiei creaționiste sunt majoritatea protestanți, idealul fiind acela de a transforma Biblia într-o carte științifică, care, interpretată literal, ar oferi o știință mult mai obiectivă decât cea seculară, de origine pur divină. Lectura literală nu are nici o legătură cu normă filocalică a tradiției ortodoxe. Dacă se poate vorbi de o coerență internă a Bibliei în sine și a Bibliei cu Tradiția eclezială, nu se poate evita recunoașterea demersului duhovnicesc al spiritualității filocalice adevărata cheie interpretativă — corespunzând hristologiei ecleziale — pentru Scriptură. Or, acest demers nu e preocupat de nici o tehnologie creatoare, urmărind doar să evidențieze dimensiunea duhovnicească a mesajului biblic și, deci, implicațiile existențiale ale acestuia: renașterea omului în Hristos.

Nu credem că putem vorbi de „evoluție” în cadrul speciei umane, tocmai pentru faptul că antropologia ortodoxă are o componentă hristologică puternică, element des folosit ca argument de către susținătorii antropologiei evoluționiste. Dacă Hristos este Arhetipul și, în același timp, Thelosul fiecărui om, în mod virtual fiecare creștin este omul hristoformat. Calitatea aceasta este un dat ce trebuie actualizat în mod personal și nu o stare străină naturii umane, care, pentru a se realiza, ar avea nevoie de „mutații morfologice”. Din contră, dobândirea îndumnezeirii presupune câștigarea stării firești de ființare a omului; îndumnezeirea omului înseamnă împlinirea și desăvârșirea lui în Iisus Hristos și nu o transformare morfologică. Transfigurarea și incoruptibilitatea trupului sunt caracteristici firești ale naturii umane îndumnezeite, care pot fi înțelese corect numai într-o logică divino-umana corespunzătoare principiului sinergiei utilizat, de altfel, ca argument și de adepții antropologiei evoluționiste.

III.SINCRETISMUL STIINTIFICO-RELIGIOS: EVOLUȚIONISMUL TEIST . PREZENTARE GENERALĂ

Unii astăzi preferă o abordare de mijloc a subiectului originilor – concept cunoscut în general că evoluția teistă, evoluția religioasă, evoluție atenuată sau evoluție spirituală. Deci, când cineva se declară a fi un evoluționist teist afirmă că el crede în amândouă : în Dumnezeu și în evoluționism în același timp.

Există o mulțime de personalități care au oscilat între teism și naturalism, în special între 1600 și 1750. Rene Descartes , un teist declarat, a deschis calea, concepând universul ca un mecanism uriaș de "materie" pe care oamenii îl înțeleg cu "mintea". El a împărțit astfel realitatea în două tipuri de existență; din acel moment, pentru lumea occidentală a fost greu să se vadă ca un întreg integrat. Naturaliștii, căutând o cale de unificare, au transformat mintea într-o sub-categorie a materiei mecaniciste.

Incompatibilitatea dintre teoria modernă a evoluției și credința într-un Dumnezeu implicat activ nu mi se pare a fi una de ordin logic - ne putem închipui că Dumnezeu a stabilit legile naturii și a pus în funcțiune mecanismul evoluției cu intenția că prin selecție naturală tu și cu mine să apărem cândva -, dar există o incompatibilitate de ordin lăuntric. La urma urmei, religia nu a apărut în mințile celor care vorbeau despre cauze prime atotcunoscătoare, ci în inimile celor care tânjeau după intervenția permanentă a unui Dumnezeu implicat activ.

Observăm în concluzie că ideologizarea științelor distruge sensul și finalitatea actului științific, vorbim de cu totul altceva decât despre știința ca cercetare și descriere obiectivă a universului, a creației lui Dumnezeu.

III.1.EVOLUȚIONISMUL TEIST REFLECTAT ÎN GÂNDIREA UNOR TEOLOGI OCCIDENTALI ȘI ORTODOCȘI

Papa Pius al XII-lea prin enciclica „*Humani Generis*” declara: „Biserica nu interzice cercetarea și discuțiile privitoare la doctrina evoluției din partea specialiștilor din ambele domenii atâta timp cât se recunoaște că originea corpului uman rezidă într-o materie vie și preexistentă”. Credincioșii catolici erau liberi de a accepta teoria evoluției dar li se cerea să creadă că sufletul este opera lui Dumnezeu deoarece prin definiție sufletul este de natură spirituală, ceea ce implică faptul că a fost creat de Dumnezeu și nu a fost adus la existență prin transformarea materiei (spre deosebire de trup).

După Vatican II se reia subiectul poligenismului. Pentru a reduce tensiunile dintre înțelegerea creaționistă clasică ce impune monogenismul (toți oamenii se trag dintr-un strămoș comun: Adam și Eva) și abordarea evoluționistă care cere implicit poligenismul, se

va apela la o delimitare pe două planuri diferite: se face diferența între geneza teologică și geneză biologică. Se propune astfel acceptarea a unui monogenism teologic dar în fapt se consideră că din punct de vedere biologic a fost poligenism. Adamul primitiv (o întreagă populație realmente) s-a răsculat împotriva lui Dumnezeu, lucrul acesta fiind relatat sub forma unui mit în cartea Genezei. În cadrul unui discurs ținut la Academia Pontificală de Științe, Ioan Paul al II-lea afirma: „Noile descoperiri ne duc la recunoașterea că evoluția este mai mult decât o ipoteză.”

În ciuda încercării din partea evoluționiștilor teiști de a convinge atât omul de rând cât și comunitatea academică de faptul că evoluția și creația sunt complementare, tensiunea rămâne. Și asta pentru că cele două cosmoviziuni pretind același teritoriu intelectual: originea universului și relația umanității cu acesta – conflictul este deci inevitabil.

Din păcate și teologi ortodocși sunt afectați de acest sincretism ca Dr. Kalomiros Andrei Kuraev și alții.

III.2.EVOLUȚIONISMUL TEIST-EVALUARE MISIONAR ORTODOXĂ

Evoluționismul teist este o erezie, întrucât contrazice flagrant revelația Facerii lumii, relatată în Sfânta Scriptură, precum și învățătura Sfinților Părinți despre aceasta. Toate aceste probleme pleacă de la o interpretare alegorică sau literală a Sfintei Scripturi . Cei care folosesc interpretarea alegorică au încercat să dea credit Scripturii, punând pe seama ei propriile lor idei, schimbând sensul cuvintelor Scripturii cu folosirea unui limbaj figurat. Înseamnă însă să te faci mai înțelept decât cuvintele Duhului, când, în chip de interpretare a Scripturii, introduci în Scriptură ideile tale.

Evoluționismul teist este, din punct de vedere teologic, calul troian al teoriei evoluționiste ce încearcă să ascundă ateismul și relativismul sub masca unei teologii eretice, iar din punct de vedere științific este o încercare ridicolă de a-L introduce clandestin pe Dumnezeu, în planul creației.

Susținătorii evoluționismului teist nu sunt conștienți de faptul că toată învățătura lor despre evoluție își are rădăcina în teoria evoluționismului ateist (naturalismul), și că orice lucru care își are temelia într-o minciună nu poate fi decât o minciună cel puțin la fel de mare, oricât ar fi de poleită cu citate biblice scoase din context. Iată, acesta este absurdul celor care vor să lipească minciuna cu adevărul, adică filozofia evoluționismului cu adevărul revelat din Sf. Scriptura.

IV.CREAȚIONISMUL „ȘTIINȚIFIC”- ALTERNATIVA „RELIGIOASĂ” LA EVOLUȚIONISMUL DARWINIST

IV.1.CREAȚIONISMUL „ȘTIINȚIFIC”-APARIȚIE ȘI DEZVOLTARE

Creaționismul științific este o disciplină a creaționismului care încearcă să ofere suport științific pentru descrierea apariției Universului din Cartea Genezei și care dezaprobă faptele, teoriile și paradigmele științifice general acceptate despre istoria Pământului, cosmologie, și evoluția biologică. Creaționismul științific care folosește știința pentru o demonstrare literală a adevărilor Scripturii ,influențată de mediile neoprotestante în care s-a dezvoltat.

Principalele idei în creaționismul științific sunt credința în "crearea din nimic", convingerea că Pământul a fost creat în ultimele zece mii de ani, credința că oamenii și alte forme de viață de pe Pământ au fost create ca tipuri "bataminologice" fixe distincte, și ideea că fosilele găsite în straturile geologice au fost depozitate în timpul potopului care a acoperit complet întregul Pământ.

O alta dispută a fost legată de introducerea creaționismului științific în școlile publice. Predarea creaționismului științific în școlile publice din Statele Unite a luat sfârșit în 1987 ca urmare a deciziei Curții Supreme a Statelor Unite în *Edwards v. Aguillard*. Curtea afirma că predarea creaționismului științific împreună cu teoria evoluționistă, atâta timp cât teoria evoluționistă se predă deja în școlile publice din Louisiana, ar fi fost neconstituțională întrucât singurul rol al creaționismului științific ar fi fost să promoveze credințe religioase particulare.

Creaționismul științific susține că este imposibil de a dovedi științific orice concepție cu privire la origini, deoarece esența metodei științifice este observația experimentală și repetabilitatea. Un cercetător științific, oricât ar fi el de ingenios și de inventiv, nu va putea nici să observe nici să repete originile. De aceea este important că fiecare om să aibă o filozofie a originilor pentru sănătatea sa mintală, iar aceasta se poate baza numai pe credință.

Încă de la început, strategia creaționismului științific a fost aceea de a scoate în evidență nu cât de mult contrazice evoluția Bibliei, ci cât de mult contrazice ea dovezile științei. Succesul imediat și influența sa au făcut că evoluționiștii să reia ofensiva, caricaturizând pe creaționiști și acuzându-i de partizanat religios, fără a-și mărturisi propriul partizanat religios.

IV.2.CREAȚIONISMUL “ȘTIINȚIFIC”- IDEOLOGIE SAU ȘTIINȚĂ?

Oamenii de știință, indiferent de modelul pe care îl îmbrățișează trebuie să aibă voința de a urma dovezile, oriunde ar duce acestea. Toți trebuie să recunoască că investigația științifică are toate șansele să se miște sinuos, ba chiar să dea înapoi, căci aceasta este natura științei, o palpitantă și auto-corectată, dar și net limitată abordare a cunoașterii. Este limitată atât de cunoașterea incompletă a faptelor cât și de capacitatea finită a omului de a asambla faptele de care dispunem într-un tipar rațional.

Modelul creaționist poate fi simplificat sub formă a trei deducții bazate pe observațiile științifice sau, altfel spus, bazat pe deducții logice care pornesc de la fapte științifice. Astfel, cunoștințele noastre despre ADN-ul și proteinele din celulele vii, biochimia și probabilitatea matematică sugerează că viața este rezultatul lui Dumnezeu și a creației și nu a timpului și a întâmplării care acționează asupra proprietăților intrinseci ale materiei. Apoi cunoștințele noastre despre genetică, ecologia, omologiile, embriologia și tipurile de viața pe care le găsim ca fosile sugerează că multe tipuri separate și distincte au fost create, fiecare ca un mozaic de trăsături complete, fiecare cu o largă variabilitate, limitată în cadrul tipurilor.

Analizând cele două legi fundamentale ale științei, prima și a doua lege a termodinamicii, pot fi privite cu deplina certitudine că instrumente de predicție ale modelului creaționist, vorbindu-ne de un cosmos conservat cantitativ, dar care se descompune calitativ. Aceste legi nu numai că indica o creație primordială dar ele par a elimina orice cantitate semnificativă de evoluție „ascendentă” oriunde pe scara istoriei.

Astfel, legile actuale ale științei atrag în mod direct atenția asupra unei creații primordiale, dar și asupra profundului conflict cu filozofia unei evoluții naturale continue. Modelul creaționist este de aceea mult mai „științific” decât modelul evoluționist.

IV.3.RAPORTUL CREAȚIONISMULUI ȘTIINȚIFIC CU TEOLOGIA ORTODOXĂ A CREAȚIEI

Există unele voci care se întreabă care este deosebirea între creaționismul științific și cel biblic. Răspunsul dat afirmă că primul se bazează în exclusivitate pe dovezi științifice, iar cel de-al doilea se bazează pe învățături biblice. Textul Facerii include o prezentare a creației în șase zile, numele primului bărbat și al primei femei, blestemul lui Dumnezeu asupra pământului din pricina păcatului omenesc și alte referiri care nu vor putea fi niciodată dovedite științific. Datele științifice pot argumenta totuși o perioadă a creației dar nu există vreo cale de a determina științific durata acelei perioade.

De foarte multă vreme au fost plasate în opoziție credință cu știința, „obscurantismul” cu „iluminarea”, încât până și credincioșii au ajuns să creadă în șicul necredinței. Și să se jeneze, în mai mică sau mai mare măsură, de Indemonstrabil, de Cel mai presus de minte, sau, să amestece lucrurile, umblând după argumente științifice asupra existenței lui Dumnezeu. De atâta vreme au tot repetat atei că religia este irațională, încât unii credincioși au ajuns să caute probe asupra raționalității ei, a demonstrabilității în stil științific a Adevărului.

Din perspectiva ortodoxă cosmologia teonomă depășește unilateralitatea specifica atât evoluționismului cât și creaționismului. Cosmologia teonomă se distanțează atât de creaționism, cât și de evoluționism. Nu poate accepta nici creaționismul, care considera că lumea a fost perfectă din momentul creării ei, intrând în conflict cu evoluționismul, și nici evoluționismul nu-l acceptă, fiindcă acesta considera că lumea se dezvoltă prin ea însăși, fără legătură cu Dumnezeu.

Omul de știință onest ar trebui să spună unde se oprește investigația științifică, fără a căuta nicicum să aducă argumente științifice pentru ceea ce nu se plasează în domeniul de investigație al științei, și cu atât mai puțin să impună saltul către revelație. Un ateu se poate opri și el aici fără să fie obligat să accepte continuarea, așteptând o eventuală soluție științifică mai bună. Însă creștinul ortodox trebuie să facă pasul următor, pasul de la știință la credință, și să mărturisească pe Dumnezeu Creatorul. Un Creator care nu se manifesta, cum greșit ar putea crede unii, doar acolo unde știința nu mai ajunge, ci și, cel puțin din perspectiva ortodoxă, și în ceea ce știința a explicat corect ; însă lucrările lui Dumnezeu transcend tot ceea ce poate fi cunoscut de om și firesc este să păstrăm permanent conștiința acestui fapt, recunoscându-ne limitările și respectând taina.

V. „DESIGN PROJECT”-ALTERNATIVĂ OCCIDENTALĂ LA ADRESA EVOLUȚIONISMULUI DARWINIAN

Proiectul Inteligent este presupunerea că anumite caracteristici ale Universului și a vieții sunt cel mai bine explicate prin existența unei cauze inteligente și nu prin procese indirecte, așa cum ar fi selecția naturală. Este o adaptare contemporană a argumentului teleologic pentru existența lui Dumnezeu, dar una care evită în mod deliberat să specifice natură sau identitatea Proiectantului. Este o mișcare antidarwinistă ce caută să identifice exemple foarte clare ale unui proiect în organisme vii, scoțându-le în față ca dovezi ale existenței unui proiectant.

Există trei principale argumente în Teoria Designului Inteligent: complexitatea ireductibilă, complexitatea specifică, și principiul antropic. Principiul antropic statuează faptul

că lumea și universul sunt "reglate fin" pentru a permite viața pe pământ. Dacă proporția elementelor din aerul atmosferic s-ar modifica rapid, multe specii ar înceta să mai existe foarte rapid ca răspuns la acest lucru. Dacă pământul ar fi fost plasat la doar câțiva kilometri mai departe sau mai aproape de soare, de asemenea multe specii ar înceta să existe. Existența și dezvoltarea vieții pe pământ implică atât de multe variabile care trebuie să fie perfect în acord între ele încât ar fi imposibil că toate aceste variabile să se producă în urma unor evenimente aleatoare, necoordonate.

V.1.RAPORTUL „PROIECTULUI INTELIGENT”CU IDEOLOGIA CREAȚIONISTĂ

Mai întâi de toate, ca și în cazul termenului „creaționist”, ne lovim și aici de o mare dificultate semantică. Cele două cuvinte „proiect inteligent” implica o gamă largă de interpretări privind felul cum s-a născut viața pe această planetă și posibilul rol jucat de Dumnezeu în acest proces. Însă „Proiectul Inteligent” a devenit un termen specializat care presupune o serie foarte precisă de concluzii despre natură, mai ales conceptul „complexitate ireductibilă”. Cine nu cunoaște acest substrat ar putea considera că oricine crede într-un Dumnezeu căruia îi pasa de ființele umane (adică un teist) crede de fapt în Proiectul Inteligent. Dar în sensul terminologiei curente, acest lucru ar fi fals în majoritatea cazurilor.

Mișcarea Proiectului Inteligent are grijă să nu precizeze cine ar fi putut fi acest creator, însă perspectiva creștină a majorității liderilor acestei mișcări sugerează în mod implicit că aceasta putere ar veni de la însuși Dumnezeu.

V.2. “PROIECTUL INTELIGENT” DIN PERSPECTIVĂ TEOLOGICĂ

La suprafață, obiecțiile la adresa darwinismului lansate de mișcarea Proiectului Inteligent par convingătoare și nu este surprinzător că oameni fără pregătire științifică temeinică, mai ales dintre cei care caută să-i găsească lui Dumnezeu un rol în procesul evoluționist, au îmbrățișat cu căldura aceste argumente. Dacă raportul științific s-ar fundamenta exclusiv pe logică, atunci ne-am putea aștepta că și cercetătorii în domeniul biologiei să fie interesați să urmeze aceste idei, mai ales în contextul în care biologi, într-un număr semnificativ sunt și credincioși.

Esența acestei teorii suferă și din pricina faptului că nu oferă mecanismul prin care intervențiile supranaturale postulate ar da naștere complexității. Știința a făcut progrese substanțiale, cu precădere în studiul amănunțit al genomilor numeroaselor organisme din multe părți diferite ale arborelui evoluției. Încep să apară fisuri majore, sugerând faptul că adepții acestei mișcări au făcut greșeala să confunde necunoscutul cu ceea ce nu poate fi cunoscut sau ceea ce nu a fost încă rezolvat cu ceea ce este imposibil de rezolvat.

Dumnezeu apare într-o nouă ipostaza, de data aceasta că providența ordonatoare a lumii, prin care toate lucrurile își urmăresc scopurile lor.

Abordarea problematicii ce ține de începutul lumii noastre nu fine atât de știință, oricât de performanță ar fi aceasta, ci de Revelația dumnezeiască. Adevărata cunoaștere a acestui subiect e data de continuitatea duhului Sfinților Părinți, transmisă acelor care s-au ostentit duhovnicește pentru a-și asuma prin vedere duhovnicească ceea ce Moise a primit prin descoperire dumnezeiască, și ceea ce Sfinții Părinți au interpretat în lumina Duhului adevărului. Problema începutului lumii depășește premisa științifică ce pretinde o uniformitate a proceselor și a legilor fizice. Din perspectiva duhovnicească a Sfinților Părinți evenimentele petrecute dinaintea căderii în păcat s-au desfășurat după o alta logica decât cea cu care operam după cădere.

VI.CONSECINȚELE ȘTIINȚIFICE ȘI FILOSOFICE ALE DARWINISMULUI EVOLUȚIONIST: NEO-DARWINISMUL

VI.1.NEO-DARWINISMUL- PREZENTARE GENERALĂ

Neodarwinismul reprezintă totalitatea manifestărilor bazate pe următoarele trei principii fundamentale elaborate de Darwin și anume : ereditatea caracterelor dobândite, variațiile individuale observate în fiecare populație și principiul selecției naturale și al luptei pentru existență.

După concepția neodarwinistă mutațiile sunt totdeauna întâmplătoare și independente între ele. Aceasta face însă imposibilă explicarea apariției organelor complexe și a coadaptărilor. Date fiind aceste dificultăți întâmpinate de neodarwiniști, unii dintre ei încearcă să explice evoluția prin mutații genomice adică prin fenomenul de poliploidie.

Lamarck, considerat părintele evoluționismului, a lansat teoria transformistă prin care a încercat să explice că Dumnezeu a făcut lumea, însă ea s-a modificat, s-a transformat ajungând la starea actuală. Darwin a fundamentat teoria evoluționistă demonstrând că lumea

vie s-a transformat în timp geologic, pornind de la forme inferioare, simple și ajungând la forme complexe, superioare. Factori darwinieni ai evoluției au fost analizați în fel și chip, au fost eliminați sau hipertrofiați, apărând în timp multiple teorii. Unele dintre ele au demonstrat principiile evoluționismului. Nu ne miră existența a numeroase teorii neolamarckiste și neodarwiniste.

Referindu-se la mutații, selecția naturală și adaptarea la mediu Părintele Grigorie Sandu afirma: „Mutațiile favorabile unui plan cu totul nou nu se pot aștepta una pe alta, caci ar trebui să se acumuleze poate mii de mutații favorabile pentru a crea un plan de organizare nou și acesta ar necesita timp îndelungat. Pot fi tolerate doar variații care nu afectează planul general de organizare. Geneticianul Goldschmidt a propus – monstrul aducător de speranță - adică un mutant care ar avea deodată, dacă nu toate, măcar marea majoritate a mutațiilor necesare, că să poată fi o șansa de viitor. dar tot genetica demonstrase că și probabilitatea pentru evoluție prin mutații favorabile succesive, la intervale de timp care să înceapă în cele câteva sute de milioane de ani disponibile, este extrem de mică; cu cât mai mică va fi șansa că un număr considerabil să apară vreodată ! ca urmare teoria a fost respinsă.” Poziția lui Goldschmidt este antidarwiniană deoarece el îi contesta în mod clar selecției naturale un rol semnificativ în apariția unor noi specii.

Aceste trei ingrediente inseparabile – întâmplare, lupta și selecție naturală oarbă – sugerează că universul este impersonal, absolut fără legătură cu Dumnezeuul creștin „implicat”. Însă, ce e mai grav, mulți dintre urmașii științifici ai lui Darwin nu au ezitat prea mult să identifice evoluția cu ateismul.

VI.2.NEO-DARWINISMUL SAU ATEIZAREA ÎN NUMELE ȘTIINȚEI

Fenomenul variației și al selecției naturale, nu numai că nu explică evoluția așa cum credea Darwin că o face, ci este în realitate un minunat exemplu al principiului creaționist al conservării în acțiune. Adică, o prezicere fundamentală din modelul creaționist este că, de vreme ce Creatorul a avut un scop cu fiecare organism creat, El a trebuit să instituie un sistem care nu numai să asigure integritatea lui genetică ci să-l și facă în stare să supraviețuiască în natură. Sistemul genetic trebuia să fie astfel făcut încât să mențină identitatea organismului că specie particulară, dar, în același timp, să-i permită să-și adapteze caracteristicile (între

anumite limite) după schimbările mediului înconjurător. Altfel chiar și cele mai mici schimbări în habitatul său, în sursele de hrană etc. i-ar putea cauza dispariția ca specie.

Este semnificativ că nici o specie nouă de plante sau animale nu a evoluat pe pământ de când calculăm istoria, ci multe specii au dispărut. Pentru creaționiști, desigur, nepotrivirile și disparițiile constituie o dovadă în plus adusă în sprijinul principiului entropiei universale care la rândul lui indică necesitatea creației speciale primitive.

Toate aceste teorii și argumente au ca scop scoaterea lui Dumnezeu din lumea creată de El și chiar anularea existenței Sale în numele științei sau a unor așa zise descoperiri științifice. Dumnezeu este un impediment pentru aceia care încearcă să explice ființa lucrurilor din punct de vedere epistemiologic, ei vrând să se oprească doar la a explica felul lor. Astfel, pentru ei, dacă natura este singurul lucru care există, atunci ea trebuie să fie capabilă să-și săvârșească propria creație. Aceasta implică existența unui proces evoluționist natural capabil să alcătuiască lucruri foarte complexe începând de la cele simple.

Impresia că respingerea credințelor religioase și ateismul ar putea fi întemeiate pe realizările științei darwiniene este pe cât de răspândită, pe atât de înșelătoare. Impresia că am putea ajunge de la știința darwiniană a evoluției la ateism printr-un demers simplu și liniar se bazează pe confundarea rezultatelor cercetărilor științifice propriu-zise cu extrapolări filozofice, acele extrapolări care vor putea fi tot atât de bine acceptate sau respinse de către persoane informate și de bună credință tocmai fiindcă ele se situează dincolo de ceea ce poate fi confirmat sau infirmat cu referire la fapte.

VI.3.TEORIA SINTETICĂ A EVOLUȚIEI ȘI NEO-DARWINISMUL DIN PERSPECTIVA ORTODOXĂ

Cercetările privind cauzele variațiilor ereditare și mijloacele de conservare a acestora, precum și ale mecanismelor de izolare au facilitat descifrarea procesului de evoluție în interiorul populațiilor și de transformare a acestora în rase și specii. Înlocuirea conceptului de specie morfologică cu cel de specie biologică a provocat schimbări radicale în studiul procesului speciației. Pentru elucidarea acestora au contribuit, în mod convergent, toate ramurile biologiei. Reușind să realizeze o sinteză a acumulărilor unui veac de cercetări științifice, Teoria Sintetică a Evoluției(T.S.E.)a elucidat, într-un anumit fel, mecanismele proceselor evolutive.

Critica teoriei sintetice a evoluției afirma că teoria sintetică admite că micromutațiile, care determină caracterul gradat al evoluției pot explica atât microevoluția cât și macroevoluția. Acest mod de a gândi nu ne mai poate satisface. Micromutațiile stau cel mult la baza proceselor microevolutive nu însă și la baza macroevoluției, deoarece apariția unor noi tipuri de organizare, cum ar fi aripa păsărilor sau pulmonii vertebratelor nu pot apare prin micromutații. Conform T.S.E. materialul primar al evoluției îl reprezintă mutațiile genelor structurale. Are loc schimbarea treptată a frecvenței genelor în populații, de-a lungul generațiilor sub controlul permanent al selecției naturale.

Și în zilele noastre se mai menține tendința unor oameni de știință de a explica legile biologice prin reducerea lor mecanică la legile fizicii sau ale chimiei. A nu înțelege astăzi că vitalul își are caracteristicile sale și că peste legile fizicii și ale chimiei, care își au semnificația lor în desfășurarea proceselor vitale, guvernează legile biologice, legi proprii, care diferențiază esențial animatul de inanimat, înseamnă a nu înțelege esența vitalului.

Teologul protestant Charles Hodge afirma refuzul oricărei teorii a naturii de a acorda vreun loc proiectului divin. De aceea el acuza darwinismul și neo-darwinismul de ateism pentru simplul motiv că nu integrează ideea de proiect.

Neo-darwiniștii au împrumutat și dorința de a împăca creștinismul cu gândirea științifică reprezentată de New-Age. Acest sincretism religios a fost realizat de preotul și profesorul iezuit Theillard de Chardin. Perspectiva pur naturalista consacrată ca teorie științifică într-o prima fază a fost transformată de neo-darwiniști în adevăr științific.

Rezultatele științei actuale tind să fie confiscate de mentalitatea new-age-ista, care vrea să demonstreze că este posibilă automântuirea. Ni se propune o mântuire în care nu mai avem nevoie de Hristos ; este suficient doar să cunoaștem.

Sfinții Părinți nu se referă la o evoluție haotică care are cauze strict materiale, ci se referă la o evoluție ca o devenire a întregii creații, ca o evoluție către Creator. Din punct de vedere teologic și evoluția prezentată de știința modernă ca fiind în măsură să explice originea și dezvoltarea lumii este greșită, nu doar evoluționismul.

VII. ASPECTE MISIONAR-APOLOGETICE FAȚĂ DE ALTERNATIVELE SECULARE LA ADRESA ORIGINII UNIVERSULUI ȘI A OMULUI

Viața este definită ca fiind “formă superioară de mișcare a materiei”care apare pe o anumită treaptă de dezvoltare a acesteia și care reprezintă o sinteză a proceselor biologice,

fizice, chimice, mecanice care au loc în organism. Viața este astfel privită numai prin prisma planului său fizic, material eludând substratul ce-i definește esența și sensul direct “EUL” purtător al conștiinței. Orice “definiție” a vieții este, în general limitativă, oricât de mult s-ar înmulți planurile de perspectivă ale studiului și oricât de mult am pătrunde în intimitatea proceselor vitale.

Comunitățile faunistice au fost mereu altele, în timp ce viața a fost mereu aceeași. Viața nu s-a schimbat, în schimb, manifestările ei „lucrarea” ei în lume a fost mereu altă. Iar sensul ei a fost mereu ascendent. De la organisme simple spre unele din ce în ce mai complexe, complexitatea fiind un tot mai perfect consum energetic și o tot mai diversă transformare a ei în sensul amplificării potențialului ei. Ultima și cea mai de sus este energia spiritului. Aceasta înseamnă că apariția viului a reprezentat un act antientropic, de împotrivire sensului exprimat de legea a II-a a termodinamicii. Se pare totuși că, sistemele vii se pot reduce la a doua lege a termodinamicii, dacă se ține cont de faptul că acestea folosesc în același timp materia și energia.

Dar legile fizicii cuantice, în care lumea științifică crede necondiționat, spun că nu putem ști ce a fost dincolo de „timpul lui Planck”, și că la limita aceea se creează masă din energie. De aceea, unii savanți, materialişti acum, ar putea până la urmă să spună împreună cu Sir Arthur Eddington că „Stofa lumii este stofa Duhului”, deci să accepte că din energiile necreate sau harul Duhului Sfânt, Fiul sau Cuvântul lui Dumnezeu, cu binecuvântarea Tatălui, a făcut materia. Chiar dacă a trecut prin etapele subparticulelor cunoscute, procesul a fost instantaneu chiar într-un grad mai înalt decât postulează fizica cuantică. Onestitatea științifică nu le permite savanților să respingă aprioric ceva despre care nu știu nimic, deci trebuie măcar să tolereze și această ipoteză.

Creația din punct de vedere teologic nu presupune în mod necesar un început metafizic și cu atât mai mult unul natural. În schimb începutul metafizic presupune creația în sensul de legătura internă între Dumnezeu și lume. Dar începutul metafizic nu presupune începutul natural. E vorba de un univers static, perfect, fără limite temporale sau singularitate inițială. O imagine similară este vehiculată și de creaționismul științific fixist. Începutul natural nu implică neapărat creația (avem doar o singularitate fizică sau geometrică), și nici începutul metafizic pentru că nu descrie o apariție din neant a materiei. De aceea trebuie multă prudență atunci când se face o legătură între creația teologică și big bang-ul.

Teoriile evoluționiste și cercetarea științifică au fost și sunt ancorate în enigmele materiei și ale lumii văzute și nu în cercetarea divinității. Dar fizica nucleară care cercetează materia ca și biochimia care urmărește descifrarea elementului viu au ajuns la o limită dincolo

de care apar aceleași întrebări metafizice și se afirmă aproape explicit prezența lui Dumnezeu . Trebuie amintit că Geneza este privită diferit de către teologia răsăriteană și cea occidentală . Occidentul impunea determinarea exclusiv divină a lumii și a Cosmosului , ceea ce pare vag și oarecum inconsistent. Transcendența lui Dumnezeu a devenit absența Lui din lume , intervenția divină fiind doar una arbitrară .

VII.1. ATITUDINEA MISIONARĂ ORTODOXĂ FAȚĂ DE ALTERNATIVELE SECULARE CU PRIVIRE LA ACTUL CREAȚIEI

VII.1.1. ATITUDINEA FAȚĂ DE EVOLUȚIONISM ȘI CREAȚIONISM

Afirmația prin care se arată că taina începutului nu poate fi cuprinsă deoarece acea lume a începutului funcționa după niște legi inobservabile de logica discursivă, lezează major orgoliul savanților care sunt siguri de infailibilitatea metodelor lor de explicare a cauzei și a finalității lumii. Din acest punct de vedere, evoluționismul rămâne o teorie fără semnificație, la care s-ar putea renunța ușor, dacă s-ar găsi o teorie alternativă prin care să se ofere o explicare autonomă a apariției lumii. Dar se ține atât de mult la aceasta teorie, cu toate insuficiențele ei, tocmai pentru că este expresia cea mai clară în plan științific a acelor care vor să înțeleagă lumea fără Dumnezeu.

Analiza creaționismului și a evoluționismului demonstrează că acestea sunt două ideologii care compromit cele două domenii ale cunoașterii : cel teologic și cel științific. Teologia creației este parte integrantă a Revelației supranaturale, iar cercetarea științifică a creației lui Dumnezeu este parte integrantă a Revelației naturale. Teologia nu vorbește despre evoluție, ci de chemare la desăvârșire și mântuire a omului și a tuturor fapturilor recapitulate în om, din partea lui Dumnezeu și de o dezvoltare în istorie a ceea ce a sădit Dumnezeu, că răspuns la chemarea divină.

Dacă suntem deja în stare să recunoaștem existența a cel puțin două niveluri ale realității, cel micro și cel macro cosmic, e cazul să facem un pas mai departe, căutând a le corela : ceea ce solicită recunoașterea unui alt nivel, integrator al sacralului.

VII.2.NON-DARWINISMUL SAU SCHIMBAREA PARADIGMEI ÎN CADRUL CERCETĂRII BIOLOGICE CONTEMPORANE

VII.2.1.RAPORTUL NON-DARWINISMULUI CU NATURALISMUL IDEOLOGIC

Paradigma este o concepție asupra lumii care sintetizează elemente venite din domenii diverse. Paradigma clasică afirmă că toate marile descoperiri efectuate de la Renaștere și până în zorii secolului XX au confirmat astfel de o manieră strălucitoare aceasta intuiție conform căreia evenimentele care se produc în lumea noastră fizică pot fi explicate plecând de la cauze provenind ele însele din lumea fizică. Astfel Dumnezeu nu intervine în Lume, iar din secolul XVII, redescoperindu-l pe Democrit și depășindu-l, mulțumită avalanșei de descoperiri științifice în curs, filosofii afirmă că Dumnezeu era o ipoteză inutilă.

Timpul și spațiul nu mai sunt absolute, ele putând avea o origine. Astfel se face că ideea unui big bang, al unui început al timpului și al spațiului, poate fi dedusă în mod logic din relativitate. În anii '70, teoria big bang va da naștere unui domeniu de studiu încă și mai provocator față de conceptele clasice, principiul antropic. Cu mijloacele informatice moderne este acum posibil de a modela evoluția universului și impactul unei sau a altei variabile asupra acestei evoluții. Trebuie să ținem cont că, în aproape toate cazurile, universurile, având caracteristici diferite de al nostru, nu se pot dezvolta de o manieră care să permită apariția vieții și a conștiinței.

Mari fizicieni ai lumii contemporane au declarat că astăzi nu se mai poate face fizica fără metafizica. Ne reîntoarcem la perspectiva aristotelică conform căreia fizica era ancorată în metafizica. Dimpotrivă, el se așteaptă ca știința să demonstreze că lumea în care suntem nu este ontologic suficientă - nu își este suficientă sieși, că exista alte niveluri de realitate, că timpul și spațiul nu mai sunt absolute și ca, deci, o "ieșire" în afara timpului și a spațiului este posibilă. Ca, de asemeni, problema creatorului se pune în însăși inima științei și nu este lăsată doar filosofilor.

VII.3.SOLUȚII MISIONARE PENTRU COMBATEREA PREDĂRII EVOLUȚIONISMULUI ÎN CADRUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI ROMÂNESC

Charles Darwin lansează o teorie care încerca să explice originea speciilor de plante și animale altfel decât prin creație. Conform acestei teorii speciile ar evolua în mod natural unele

din altele, de la forme mai simple la forme mai complexe, și astfel ar fi luat naștere toate viețuitoarele existente astăzi, inclusiv omul, despre care se afirmă că ar proveni dintr-o specie de maimuță. Această teorie nu a fost demonstrată niciodată, dar unele partide politice, fiind interesate mai ales de aspectul moral al problemei (dacă omul se trage din maimuță atunci suntem liberi să ne comportăm ca animalele), au preluat ideea și au reușit să o impună ca teorie oficială. Astfel s-a ajuns că în toate școlile din țările guvernate de asemenea partide, să se învețe că omul se trage din maimuță.

Mulți au crezut că așa stau lucrurile, deoarece așa au învățat la școală, dar, atunci când au început să studieze mai serios problema, au descoperit numeroase probe care demonstrau netemeinicia teoriei evoluționiste. În cele din urmă a trebuit să accepte faptul că omul nu se poate trage din maimuță, că există un Dumnezeu care a creat lumea și deci că teoriile materialiste în care au crezut până atunci erau false.

Astfel în manualele școlare evoluționismul este predat având foarte multe erori de raționament. Majoritatea manualelor de biologie, zoologie sau anatomie nu pomenesc nici măcar o dată de Dumnezeu și de creația Lui, totul transformându-se de la sine. Mentea copiilor și a studenților acceptă teoria evoluționistă, cu toate teoriile adiacente, ca pe un adevăr neștiind că multe din teoriile învățate sunt de mult invalide, incoerente sau false. Mentea lor oscilează între maimuță și chip al lui Dumnezeu și este de daroria noastră a tuturor să repunem adevărul în drepturile sale prezentând toate teoriile cu argumente și contraargumente. Omul nu este un urmaș al unei ființe neevolute de la începuturile lumii, ci este chip al lui Dumnezeu care tinde spre asemănarea cu El, așa cum ne spune Revelația.

VIII.CONCLUZII

Din cele expuse până acum, vedem că evoluționismul este departe de a fi o teorie cu adevărat științifică, fiind de fapt o colecție de falsuri și ipoteze nedemonstrate. În plus, există numeroase aspecte asupra cărora nici măcar evoluționiștii între ei nu se înțeleg, teoria unui autor fiind contrazisă de cea a altuia. Practic, majoritatea biologilor sunt conștienți de lipsurile evoluționismului, sau cel puțin de o parte din ele, singurul motiv pentru care mai este încă menținut fiind refuzul adeptilor lui de a accepta existența lui Dumnezeu.

Însă știința nu numai că nu a demonstrat niciodată inexistența Divinității, ci chiar mulți mari savanți, din toate veacurile și din toate domeniile, cum ar fi Pascal, Newton, W.Thomson

(Lord Kelvin), Cauchy, N.Bohr, Schrodinger, Laplace, Maxwell, Marconi, Descartes, Euler, Lavoisier, Berzelius, Pasteur, Faraday și mulți alții, și-au mărturisit credința în Dumnezeu.

În orice caz, din cele expuse până acum, se observă că ideea existenței lui Dumnezeu nu este antiștiințifică, așa cum susțin unii, ci este chiar foarte rezonabilă. Odată acceptată această idee, cea mai rațională atitudine este că, în ceea ce privește originea lumii și a vieții, să acceptăm ceea ce însuși Dumnezeu ne-a spus pe calea Revelației și să respingem alte teorii, mai ales dacă acestea vin în contradicție cu datele rezultate din experiență.

BIBLIOGRAFIE

I. Ediții ale Sfintei Scripturi

1. Biblia. Ediție a Sfântului Sinod, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2008
2. Noul Testament,,versiune revizuita de I.P.S. Bartolomeu, Editura Institutului Biblic și de Misiune, 1995.

II. Lucrări patristice

1. Avva Dorotei, Învățăături și scrisori de suflet folositoare, Ed. Bunavestire, Bacău, 1997.
2. Marcu Ascetul, Răspuns acelora care se îndoiesc despre dumnezeiescul Botez, în Filocalia I, Ed. Humanitas, București, 2004.
3. Cuviosul Ioan de la Valaam,Fericirile, Ed. Anastasia, 1997.
4. Origen, How Does God Function în Human Life?, în Christianity and Crises, XXVII, nr. 8, 15 mai 1967
5. Idem, Love Unbounded în The Perkins School of Theology Journal, XIX, 3, Spring 1966
6. Idem, Theology and Philosophy: A New Phase în the Discussion, în Journal of Religion, XLIV, 1 Ianuarie 1967
7. Sfântul Grigore de Nyssa, Despre Fericiri, în PSB vol 29, Editura Institutului Biblic și de Misiune al BOR, București, 1983
8. Sfântul Ignatie Briancianinov, Cuvânt despre om, Editura Bunavestire, Bacău, 2001
9. Idem, Experiențe Ascetice, volumul I, Editura Sophia, București, 2000.
10. Sfântul Ioan din Cronstadt, Viața mea în Hristos, 1995.
11. Sfântul Ioan Damaschin,Dogmatica,Ed, Scripta, București, 1993.
12. Sfântul Ioan Gură de Aur, Despre preoție, cartea a șasea cap.IV, traducere de Pr. D. Fecioru în B.O.R. nr.10/1957.
13. Idem, Omilii la Facere, I, PSB 21, partea întâi, EIBMBOR, București, 1987.

14. Sfântul Grigorie Nazianz, Cele cinci cuvântări teologice, 1993.
15. Sfântul Grigorie Nyssa,, Marele cuvânt Catehetic, 1998.
16. Idem, "Scrieri "PSB 30,EIBMBOR, Bucuresti, 1998.
17. Sfântul Nicolae Cabasila,Tâlcuirea dumnezeieștii Liturghiei,EIBMBOR, București, 1997.
18. Sfântul Maxim Mărturisitorul, Ambigua, în col. PSB, nr. 80, EIBMBOR, București, 2006.
19. Idem, Capete despre dragoste, în Filocalia, vol.2, Ed. Harisma, București, 1993.
20. Sfântul Simeon Noul Teolog, Discursuri teologice și etice, Scrieri I, II,Ed.Deisis, Sibiu, 1998.
21. Idem, Cateheze, Ed.Deisis, Sibiu, 1999.
22. Idem, Imne, trad.și note Pr.Prof.Dr.Dumitru Stăniloae, în vol. Studii de teologie dogmatică ortodoxă, Ed.Mitropoliei Olteniei, Craiova, 1990.
23. Sfântul Simeon al Tesalonicului, Cuvânt despre preoție, la Pr.prof.dr.Spiridon Căndea, „Chipul preotului după Sfânta Scriptură și Sfinții Părinți” în Mitropolia Ardealului, nr.1-3/1961
24. Sf. Vasile cel Mare, Scrieri, partea I, PSB 17,EIBMBOR,București, 1986.
25. Idem, Omilii la Hexaimeron, Ed. Sophia, Bucuresti, 2004.
26. Sfântul Teofan Zăvorâtul, Ce este viața duhovnicească, 1997.
27. Thoma d'Aquino,Opere,Summa theologiae, Editura Științifică, București, 1997.

III. Dicționare, lexicoane și enciclopedii

1. A Sanskrit-English Dictionary. Etymologically and Philologically arranged with special referenec to Cognate Indo-European Languages, by Sir Monier Monier-Williams. New edition greatly enlarged and improved with collaboration of Prof. E. Lfumann and Prof. C. Cappeller, Motilal Banarsidass Publishers. Private limited, New Delhi, 1997
2. Bellhouse, E., Vita Florum, în: The Visual Encyclopedia of Unconventional Medicine, editor Ann Hill, New York, Crown Publishers Inc., 1979
3. Collier's Encyclopedia, 1994, 2:138, 1994
4. Dicționarului explicativ al limbii române, ediția a doua, Academia Română, Ed.Univers Enciclopedic, București, 1998.
5. Enciclopedia Universală Britannica - Volumul 3, Ed.Litera, București, 2012.
6. Encyclopaedia Universalis, CD-ROM versiunea 5.1.2.
7. Encyclopaedia Britannica, 1:789, 1992.

8. Marcu, Florin, Marele dicționar de neologisme,, Editura Saeculum, 2000.
9. Marcu, Florin și Maneca, Constantin, Dicționar de neologisme,, Editura Academiei, București, 1986.
10. Mohan, Gheorghe, Ardelean, Aurel, Enciclopedie de biologie, Ed.All, Bucuresti, 2007.
11. Săhleanu, Victor, Stugren, Bogdan, „Mică enciclopedie de biologie și medicină”, Editura Științifică și Enciclopedică, 1976.
12. World Book Encyclopedia, 6:409–410, 1994

IV. Cărți, lucrări și articole publicate în România și străinătate

1. Ayala, Francisco J „Teleological Explanations în Evolutionary Biolog'/(„Explicații teologice în biologia evoluționistă”), în Philosophy of Science, 37 (martie1970)
2. Idem, Darul lui Darwin catre știință și religie, ed. Curtea veche, Bucuresti, 2008.
3. Alexander, Denis, Creație sau evoluție.Trebuie să alegem?,Ed.Curtea veche, București, 2010.
4. Idem, Models for Relating Science and Religion, în The Faraday Papers, Aprilie, 2007.
5. Arnould, Jacque, La theologie apres Darwin, Ed.Cerf, Paris, 1996.
6. Idem, Les Creationistes, Ed.Cerf, Paris, 1996.
7. Arseniev, Nicolae,Sensul și ținta istoriei, trad.prof.dr.Remus Rus, ST,5-6, 1989.
8. Atkins, Peter, Amprenta lui Galileo,Ed. All, București,2008.
9. Balca, Prof.Dr.Nicolae, Istoria filosofiei antice, EIBMBOR, București, 1982.
10. Idem, Concepția despre lume și viață în teologia Fericitului Augustin, ST, 3-4,1962.
11. Barbour, Ian G., Religion în Age of Science, New York, Harper and Row, 1990.
12. Idem, Când știința întâlnește religia. Adversare, străine sau partenere?, Ed, Curtea veche, București, 2006.
13. Idem, Religion and Science . Historical and Contemporary Issues , Harper , San Francisco, 1997.
14. Barrow, John, Originea universului, Ed. Humanitas, București, 1994.
15. Bălăceanu Stolnici, Acad. Constantin,Religie și Știință, complementaritate nu antagonism, în Știință și religie – antagonism și complementaritate, Ed. Eonul Dogmatic, București, 2002.
16. Idem, Cunoaștere și știință, Ed.Fundației Andrei Șaguna, Constanța, 1999.

17. Bălăceanu Stolnici, Acad. Constantin, Berescu, Magdalena, Gândirea magică. Geneză și evoluție, Ed. Nemira, București, 2009.
18. Becquemont, Daniel, Darwin, darwinisme, evolutionisme, Ed. Kime, Paris, 1992.
19. Behe, Michael, Darwins Black Box, Free Press, New York, 1996.
20. Bel, Pr. Prof. Dr. Valer, Misiunea Bisericii în lumea contemporană, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2002
21. Idem, Comunitatea mărturisitoare în contextul lumii secularizate și globalizate, în Simpozionul „Modernism, postmodernism și religie”. Constanța mai 2005, Editura Vasiliana '98, Iași, 2005
22. Benga, Pr. Daniel, Metodologia cercetării științifice în teologia istorică, Ed. Sophia, București, 2005.
23. Berdiaev, Nikolai, Sensul creștii, Ed. Humanitas, București, 1992.
24. Idem, Sensul istoriei, Iași, 1996.
25. Bergeron, Richard, Le cortège des fous de Dieu. Un chrétien scrute les nouvelles religions, Editions Paulines, Apostolat des Editions, Montreal, Paris, 1990.
26. Bergson, Henri, Creative Evolution și Two Sources of Morality and Religion, The Modern Library, Manufactured în United States of America, 1944.
27. Bohm, David, Plenitudinea lumii și ordinea ei, Ed. Humanitas, București, 1995.
28. Bosch, David, Dynamique de la mission chrétienne, Editions Karthala, Hanoï et Labor et Fides, 1995
29. Botnariuc, N., "Evolutionismul în impas?", București, 1992.
30. Idem, Biologie generală, Ed. Didactică și pedagogică, București, 1979.
31. Boutroux, Em., L'idée de loi dans la science et la philosophie contemporaines, Paris, Vrin, 1925.
32. Brandusoiu, Maria, Androne, Constanta, Biologie VI, Ed. Didactica și Pedagogica, 1998.
33. Idem, Cuvinte pentru cei care vor să se mântuiască, Editura Sophia, București, 2000.
34. Buican, Denis, Evoluția și evoluționismul, Ed. CD Press, București, 2006.
35. Buta, Mircea Gelu, Moștenirea lui Darwin, în „Tabor”, nr. 8, noiembrie 2009.
36. Calvin, Melvin, Chemical evolution, în “Evolutionary Biology”, vol. I, New York, 1967.
37. Caullery, M., La science française depuis le XVII-e siècle, Paris, Arm. Colin, 1933.
38. Cărlan, Marius, Elemente de genetică animală normală, 1996.
39. Ceașescu I., Mohan Gh., Din viața și opera marilor biologi, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1977.

40. Cherfas, Jeremy „The Difficulties of Darwinism" („Problemele darwinismului") în *New Scientist*, 102 (17 mai, 1984).
41. Chirila, Dr. Pavel, Valica, Pr. Mihai, *Meditatii la medicina biblica*.
42. Ciobotea, IPS Prof.Univ.Dr. Daniel, *Necesitatea dialogului dintre știință și credință azi, în Știință și religie – antagonism și complementaritate*, Ed. Eonul Dogmatic, București, 2002.
43. Clement, Olivier, *Creștinătate, secularizare și Europa*, în Ioan I. Ică jr.; Germano Marani, “Gândirea Socială a Bisericii. Fundamente – documente – analiza – perspective”, Editura Deisis, Sibiu, 2002.
44. Cobb, John, *Christian Natural Theology*, Westminster John Knox Press, Louisville, London, 2007.
45. Colectiv, *Cosmogony and ethical order*, The University of Chicago Press, 1982.
46. Collins, Francis, *Limbajul lui Dumnezeu*, Ed. Curtea veche, Bucuresti, 2009.
47. Collins English Dictionary - Complete & Unabridged 10th Edition, 2009.
48. Comte, Fernand, "Dictionar de creștinism", trad. Elena Bitu și Lucian Nicolae, Ed. Niculescu, 1999.
49. Constantinescu, Radu, Calina, Gelu, (coordonatori), *Teologie și științe naturale*, Ed. Mitropolia Olteniei, Craiova, 2002.
50. Cosmovici, Andrei, *Psihologie Generală*, Ed. Polirom, Iași, 1996.
51. Costache, Pr. Dr. Doru, *Istoria recentă, actualitatea și perspectivele reporturilor între teologie și reprezentarea științifică a lumii*, în *Știință și Teologie*, Ed. Eonul dogmatic, Bucuresti, 2001.
52. Idem, *Logos și Creație*, Teză de doctorat, București, 2000.
53. Idem, *Logos, evoluție și finalitate. Spre o soluție transdisciplinară*, în vol. “Sfintii Părinți despre originile și destinul cosmosului și omului”, Ed. Deisis, Sibiu, 2003.
54. Idem, *Viziunea teologiei ortodoxe asupra controversei creaționism – evoluționism*, în vol *Teologie și Științe naturale*, Ed Mitropolia Olteniei, Craiova, 2002.
55. Idem, *Pierre Teilhard de Chardin sau încercarea unei perspective integrale*, în vol. *Știință și Teologie*, Ed. Eonul dogmatic, București, 2001.
56. Idem, *Crearea lumii văzute*, *Ortodoxia*, 1-2, 1997.
57. Craciun, T., Tomozei, I., Coles, N., Butnaru, Galia, *Genetica vegetala*, 1991.
58. Darwin, C, *Originea speciilor*, Ed. Independentă, București, 2007.
59. Idem, *Amintiri despre dezvoltarea gândirii și caracterului meu*, Ed. Academiei RSR, Bucuresti, 1962.
60. Idem, *The descendance of man*, 1871.

61. Idem, Călătoria unui naturalist în jurul lumii la bordul vasului Beagle, Ed. Tineretului, București, 1958.
62. Davies, Paul, Ultimele trei minute, ipoteze privind soarta finală a universului, Ed. Humanitas, București, 1994.
63. Dawkins, Richard, Un râu pornit din Eden, Ed. Humanitas, București, 1995.
64. Dembski, W. A., Ruse, M., ed., Debating Design: From Darwin to DNA (Cambridge University Press, 2004).
65. Dembski, W.A., „What every theologian should know about creation, evolution and design", Transactions 3.
66. Denton, Michael, Evolution: A Theory în Crisis, London, Burnett Books, Ltd., 1985.
67. Dericquebourg, Regis, Religion de guerison, Ed. Cerf, Paris, 1988.
68. Desmond, Adrian, Moore și James, Darwin, New York, London, W.W.Norton, 1994.
69. Dorobanțu, Mircea, Curs de Chimie organică, an II, curs III, UBB Cluj.
70. Durkheim, Emile, Formele elementare ale vieții religioase, Editura Polirom, Iași 1995.
71. Dumitrescu, Constantin, Segal, Brad, Segal, Rodica, Citoprotecția și alimentația, 1991.
72. Dumm, John, Locke. O scurtă introducere, Ed. All, București, 2009.
73. Einstein, Albert, Cum văd eu lumea, Ed. Humanitas, București, 2000.
74. Elemente de radiobiologie vegetală, coordonator Corneanu Gabriel, 1989.
75. Eliade, Mircea, Istoria credințelor și ideilor religioase, Ed. Univers Enciclopedic, București, 2000
76. Idem, Tratat de istorie a religiilor, Editura Humanitas, București, 1992.
77. Engels, F., Dialectica naturii, ESPLP, 1954.
78. Eseu asupra intelectului omenesc, traducere Armand Roșu și Teodor Voiculescu București, Editura Științifică, 1961.
79. Evolution" („indoieli cu privire la teoria evoluției moderne și sintetice"), în American Biology Thecher, (septembrie 1971).
80. Federer, William, Dumnezeu și țara Americii, 1996.
81. Felea, Ilarion, Religia culturii, Ed. Episcopiei Ortodoxe Arad, 1994.
82. Felmy, Christian, Dogmatica experienței eclesiale, Ed. Deisis, Sibiu, 1999.
83. Flonta, Mircea, Darwin și după Darwin, Studii de filozofie a biologiei, Ed. Humanitas, București, 2010.
84. Funkenstein, Amos, Teologie și imaginație științifică, Ed. Humanitas, București, 1998.
85. Florescu, Mihail, Enigmele și paradigmele materiei, Ed. Politică, București, 1984.

86. Gayon, Jean, Darwin et l'après Darwin: un histoire de l'hypothese de selection naturelle, Ed.Kime, Paris, 1992.
87. Geisler, Norman, Apologetică creștină, Ed. Societatea Misionară Română, Wheaton, Illinois, USA, 1994.
88. Geisser, L., Filosofia religiei, Ed. Cartea Creștină, Oradea, 1999.
89. Graunt, John, Natural and Political Observations Mentioned în a Following Index, and Made Upon the Bills of Mortality, în D. Smith, N. Keyfitz, "Mathematical Demography", Selected Papers, Springer-Verlag, 1977.
90. Gregersen, Niels Henrik, Dumnezeu într-o lume evoluționistă, Editura Curtea veche, București, 2007
91. Guitton, Jean, Dumnezeu și Stiința, Trad.pr.Ioan Buga, Ed.Harisma, București, 1992.
92. Hall, Norman K, . Hall, Lucia K.B, "Is the War Between Science and Religion Over?" The Humanist, Vol. 46, Mai/Iunie 1986.
93. Hartshorne, Charles, Man's Vision of God and the logic of teism, Willett, Clark & Co., Chicago, 1941.
94. Haught, John, știință și religie – de la conflict la dialog, Ed Eonul dogmatic, Bucuresti, 2002.
95. Hawking, Stephen, Scurtă istorie a timpului, Ed.Humanitas, București, 1992.
96. Idem, Universul într-o coajă de nucă, Ed. Humanitas, București, 2007.
97. Heidegger, Martin, Conceptul de timp, Ed.Humanitas, București, 2000.
98. Hellemans, Alexander, Bunch, Bryan, Istoria descoperirilor științifice, Ed. Orizonturi, București, 1988.
99. Hick, John, Noua frontieră a religiei și științei, ed. Herald, București, 2010.
100. Huxley, Julian, Evolution în Action (Evoluția în acțiune) (New York:HarperBros., 1953).
101. Ică, Pr.Prof.Dr.Ioan, Dr.Kalomiros despre facerea lumii, iad și slava materiei și terapia discursului religios și pedagogic al Bisericii, în Alexandros Kalomiros, Sfinții Părinți despre originea și destinul cosmosului și al omului, Ed.Deisis, Sibiu, 1998.
102. Idem, Comuniune și intecomuniune, GB,5-6, 1978.
103. Ică, Diac.Prof.Dr.Ioan jr., Sfântul Simeon Noul Teolog și provocarea mistică în teologia bizantină și contemporană, în Sfântul Simoen Noul Teolog, Discursuri teologice și etice, Ed.Deisis, Sibiu, 1998.
104. Idem, Catehezele simeoniene : problematica filosofică și istorică, în Sfântul Simeon Noul Teolog, Cateheze, Ed.Deisis, Sibiu, 1999.
105. Iftime, Oana, Iftime, Alexandru, Evolutionismul și Ortodoxia, Ed. Egumenita, 2009

106. Iftime, Oana, Introducere în antievolutionismul stiintific, Ed. Anastasia, 2003.
107. Idem, Teoria materialistă asupra originii vieții, în vol. Teologie și științe naturale, Ed. Mitropoliei Olteniei, Craiova, 2002.
108. Ilie, Arhim. Cleopa, Minunile lui Dumnezeu din zidiri, 1996.
109. Ionescu, Răzvan Andrei, Despre model în fizică și în teologia ortodoxă. Repere pentru un posibil dialog contemporan între știință și teologie, în „Perspective românești asupra științei și teologiei”, Ed. Curtea Veche, București, 2006.
110. Irineu, PS Bistrițeanul, Sfântul Irineu de Lyon, Ed.Cartimpex, Cluj Napoca, 1998.
111. Isac, Dumitru, Studii, prelegeri și note de curs de istoria filozofiei moderne, Editura Argonaut, Cluj Napoca, 2007.
112. Istodor, Pr.lect.dr. Gheorghe, Misiunea creștina că activitate permanenta și practica a Bisericii, Ed Sigma, Bucuresti, 2006.
113. Idem, Dialogul dintre teologie și știință din perspectiva misiunii Bisericii, Ed. Do-Minor, Bucuresti, 2010
114. Idem, Raportul dintre teologie și știință în modernitate și post-modernitate, în vol. ”Simpozionul știință și religie. Conflict sau convergență?”, Ed. Vasiliana’98, Iasi, 2005.
115. Idem, Postmodernismul – provocare majoră pentru misiunea Bisericii creștine, în Simpozionul modernism, postmodernism și religie. Constanța. Mai 2005, Editura Vasiliana ’98, Iași, 2005.
116. Idem, Introducere în Misiologia Ortodoxă, Editura Do Minor, București, 2009
117. Yahya, Harun, Evoluționismul, teoria darwinismului demontată de știința modernă, Ed. Deceneu, București, 2011.
118. IPS. Mitr. de Aragos și Ciprian, Filis, Sindromul epocii noi și nădejdea Ortodoxiei noastre, Ed. Sf. Manastire ciprian, 1990.
119. Itu, Mircea, Filosofia și Istoria Religiilor, București, Editura Fundației România de Măine, 2004
120. Jacob, F., Logica viului, Ed. Enciclopedică, București, 1972.
121. Johnson, Phillip E., Defeating Darwinism by Opening Minds, Inter Varsity Press, Downers Grove, Illinois, 1997.
122. Kalomiroș, dr. Alexandros, Sfinții Părinți despre originile și destinul cosmosului și omului, Ed. Deisis, Sibiu, 2003.
123. Kant, I., Întemeierea metafizicii moravurilor. Critica rațiunii practice, Ed. Științifică, București, 1972.
124. Idem, Religia doar în limitele rațiunii, Ed. All, București, 2007.

125. Kitcher, Phillip, The advancement of science, Oxford University Press, 1993.
126. Kitzmiller v. Dover Area School District, 04 cv 2688 (December 20, 2005).
127. Koetsler, Arthur, Lunaticii. Evoluția conceptelor despre Univers de la Pitagora la Newton, Ed.Humanitas, București, 1997.
128. Kothe, Dr. Rainer, Întrebări și răspunsuri, pământul și spațiul cosmic, Ed. Enciclopedică, RAO, București, 2004.
129. Kovalevsky, Jean, Taina originilor, Ed. Anastasia, București, 1996.
130. Kuraev, Diac. Andrei Ortodoxie și creationism, în vol. „ Sfinții Parinti despre originile și destinul cosmosului și omului „, Ed.Deisis, Sibiu, 2003.
131. Laertios, Diogenes, Despre viețile și doctrinele filosofilor, Ed. Minerva, 1997.
132. Landrieu, M., Lamarck, le fondateur du transformisme, 1909.
133. Leakey, Richard, Originea omului, Ed. Humanitas, București, 1995.
134. Lecourt, Dominique, Dicționar de istoria și filosofia științelor, Ed. Polirom, Iași, 2005.
135. Lemeni, Adrian, Sensul eshatologic al creației, Ed.ASAB, Bucuresti, 2004.
136. Lemeni, As.Dr. Adrian, Ideologizarea științei, în Știință și teologie, Ed.Eonul dogmatic, București, 2001.
137. Lemeni, Adrian, Ionescu, Pr.Razvan, Dictionar de teologie ortodoxa și știință , Ed.Curtea veche, Bucuresti, 2009.
138. Idem, Teologie orodoxă și știință, EIBMBOR, București, 2006.
139. Lemeni, Adrian(Coordonator), Repere patristice în dialogul dintre teologie și știință , Ed.Basilica, Bucuresti, 2009.
140. Lenin, V.I., Opere, vol. 14, Ed.Politică, 1959.
141. Leon, Nicolae, Amintiri,în Viața Românească SA, Iași, 1925.
142. Lepeltier, Thomas, Darwin eretic, Ed Rosetti, Bucuresti, 2009.
143. Lewontin, R.C., - The units of selection. Ann. Rev. Ecol. Syst. 1, 1-11, Palo - Alto, California, 1970.
144. “ Le darwinisme en question. Science ou metaphysique ? “, Paris, Edition Pierre d’Angle, 1996.
145. Liturghier, EIBMBOR, București, 2000.
146. Lloyd, Richard, Metode și probleme în știința Greciei, Ed.Teora, București, 1994.
147. Lonchamp, Jean-Pierre, știință și credință, Ed.Eonul dogmatic, Bucuresti, 2003.
148. Idem, Afacerea Galilei, XXI Eonul dogmatic, București, 2004.
149. Lossky, Vladimir, Vederea lui Dumnezeu, Ed. Deisis, Sibiu, 1995.
150. Idem, Teologia mistică a Bisericii de Răsărit, Ed. Anastasia, București, 1990.

151. Maldame, Jean Michel, *Evolution et creation*, Revue Thomiste, nr.4,1996.
152. Malthus, T.R., *Eseu asupra principiului populației*, Ed. Științifică, București, 1992.
153. Marin, Andrei, Ion Popescu, Florica Marascu, Maria Soigan, *Biologie IX*, Ed. Didactica și Pedagogica, 1996.
154. Martin, C. P.”A Non-Geneticist Looks at Evolution" („Opiniile unui negenetician cu privire la evoluție”), în *American Scientist*, (ianuarie 1953).
155. Mayr, Ernst,in *Populations, Species and Evolution* (Populații, specii și evoluție).(Cambridge, Mass:Harvard UniversityPress, 1970).
156. Idem, „De la bacterie la om.Evolutia lumii vii”, Ed.Humanitas, București, 2008.
157. Idem, *Darwin et la pensee modern de l’evolution*,Ed. Odile,Paris, 1993.
158. Mayr, Ernst ,*The Growth of Biological Thought*. Cambridge: Harvard, 1981.
159. Masi, Roberto,,„The Credo of Paul VI: Theology of Original Sin and the Scientific Theory of Evolution” *L'Osservatore Romano*, 17 aprilie 1969, ediția engleză.
160. Marx,K., Engels, F., *Opere*, vol.II., ESPLP, 1958.
161. Mester, L., *Zoologia vertebratelor. Amphibia*, 1987.
162. Mihăiescu, H., Papu,Edgar, (traducători), *Epicur, Lucrețiu*, București, Editura de Stat, 1950.
163. Mihăiță, Prof. Dr. Nifon, *Arhiepiscopul Târgoviștei, Misiologie creștină*, București, 2005
164. Mihălcescu, Pr. Prof. Ioan, *Curs de Teologie Fundamentală, partea I*, București, 1925
165. Idem, *Apologetica - Noțiuni de filosofie a Religiei*, Editura Episcopiei Romanului și Hușilor, 1994.
166. Miller, K.R, “ The Flagellum Unspun”, *Debating Design*.
167. Idem,*Finding Darwin’s God*, New York, Harper Collins, 1999.
168. Mircea, Alexandru, Ovidiu Bojor, *Fructele și legumele - factori de terapie naturala*, 1983.
169. Mironescu, Alexandru, *Limitele cunoasterii stiintifice*, Ed.Harisma, Bucuresti, 1994.
170. Idem, *Certitudine și adevăr*, Ed. Harisma, București, 1992.
171. Mohan, Gh., Neacsu, P.,*Teorii, legi, ipoteze și conceptii în biologie*, 1992.
172. Mohan, Gheorghe, Ardelean, Aurel, Mihail, *Aurora Biologie V*, Ed. ALL 1997.
173. Moldoveanu, D., *Hitler, un catolic de conjunctura în Lumea nr. 10/2006*.
174. Moltmann, Jurgen, *God în creation. An ecological doctrine of creation*, SCM Press, 1985.
175. Idem, *L’Esprit qui donne la vie*, Ed. Cerf,Paris, 1999.

176. Morris, H. M., "Creationismul stiintific", Bucuresti, 1992.
177. Idem, The Long War Against God, Baker Book House, Michigan, 1989.
178. Idem, Bazele biblice ale științei moderne, Illinois, USA, 1993 .
179. Morris, Henry M, Parker, Gary E., Introducere în știință creationista, Ed. Anastasia, Bucuresti, 2000.
180. Motas, C., Charles Darwin. Viata și opera, Editura Stiintifică, Bucuresti, 1972.
181. Muller, H. J „Radiation Damage to the Genetic Material" („Daune produse de radiații materialului genetic"), in American Scientist, 38(ianuarie 1950).
182. Mustata, Gheorghe, Mustata, Mariana, Origine, evoluție și Evolutionism, “ Vasile Goldis” University Press, Arad, 2001.
183. Myers, Norman „The End of the Lines" („Capătul rândurilor") în Natural History, 94 (februarie 1985).
184. Nastasescu, Gh, Partin, Zoe, Biologie X, Ed. Didactica și Pedagogica, 1997.
185. Nellas, Panayotis, Omul- animal îndumnezeit, Trad.Diac.Prof.Dr.Ioan Ică Jr., Ed. Deisis, Sibiu, 1999.
186. Nicolescu, Basarab, Stavinschi, Magda, știință și Religie antagonism sau complementaritate, Ed. Eonul dogmatic, Bucuresti, 2002.
187. Nicolescu, Acad.Prof.Dr. Basarab, Originea creștină a științei moderne, în Noua reprezentare a lumii, nr. 3, Ed. Eonul dogmatic, București, 2004.
188. Idem, Transdisciplinaritatea. Manifest, Ed. Polirom, Iași, 1999.
189. Niculcea, Pr. Prof. Dr. Adrian, Hristologiile eretice, Editura Arhetip, București, 2002
190. Idem, Cunoașterea naturală a lui Dumnezeu de la autorii biblici la gânditorii moderni, Ed. Garuda –Art, Vasiliana '98, Chișinău – Iași, 2006
191. Olteanu, Radu, Dilemele antropogenezei, Ed. Academiei Române, București, 2010.
192. Omelianovski, M.E., Problemele filosofice ale mecanicii cuantice, Ed. Științifică, București, 1958.
193. Opris, Tudor, Mica enciclopedie pentru tineret, cartea 2, varietatea lumii vii, 1994.
194. Idem, Zoologia, 1997.
195. Papadopol, D., Istoria filosofiei moderne, vol.3, Societatea romana de filosofie, Bucuresti, 1938.
196. Parvulescu, Protosinghel Ioachim, Cele trei mari mistere vizibile și incontestabile din Biserica Ortodoxa.
197. Paulescu, Nicolae, "Notiunile de Suflet și Dumnezeu în fiziologie", Ed. Anastasia, Bucuresti, 1999.

198. Idem, Fiziologie filozofica I.
199. Idem, Răspuns d-lui Dr. N. Leon, în „Convorbiri Literare”, martie și mai 1904.
200. Pârvu, Ilie, Arhitectura existenței, Ed. Humanitas, București, 1990.
201. Petcu, Pr. Lucian Răzvan, Cosmologia creștină și teoriile fizicii moderne, Ed. Sophia, București, 2008.
202. Petraru ,Pr.Conf.Dr.Gheorghe , Știința în căutarea unui Logos . Căi de dialog religie - Știință , în vol. „Simpozionul știință și religie . Conflict sau convergență?” , Ed. Vasiliana 98, Iași , 2005 .
203. Plank, Max, Scienze Filozofia Religione, Ed. Fabri, Milano, 1973.
204. Ponty, Jacques Merleaux,Cosmologia secolului XX, Ed.Științifică, București, 1978.
205. Popescu, Pr. Prof.Dr. Dumitru, Ortodoxie și contemporaneitate, Ed. Diogene, Bucuresti, 1996.
206. Idem, "Cosmologia autonoma și cosmologia teonoma. Un aspect al teologiei romanesti", în vol. Stiință și Teologie, Ed. Eonul dogmatic, București, 2001.
207. Idem, Teologie și cultură, EIBMBOR, București, 1993.
208. Idem, Omul fără rădăcini, Editura Nemira, București, 2001.
209. Idem, Raționalitatea creației și implicațiile ei, în Ortodoxia, nr.3-4, 1993.
210. Popescu, Dumitru, Costache, Doru, Introducere în Dogmatica Ortodoxa, ed.Libra, Bucuresti, 1997.
211. Idem, Hristos. Biserică. Societate, EIBMBOR, București, 1998.
212. Postmodernismul. Deschideri filozofice, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1995.
213. Prigogine, Ilya, Între eternitate și timp, Ed.Humanitas, București, 1997.
214. Puhalo, Lazăr, Dovada lucrurilor nevăzute. Ortodoxia și fizica modernă, Ed. Eonul dogmatic, București, 2005.
215. Radu,Pr. Prof. Univ. Dr. Dumitru, Repere morale pentru omul contemporan, Editura Mitropolia Olteniei, Craiova, 2007.
216. Raicu, P., "Genetica", Bucuresti, 1992
217. Raicu, Petre, Coman, Nicolae, Stugren, Bogdan, Duma, Doina, Marascu, Florica, Biologie. Genetica și evolutionism, XII, Ed. Didactica și Pedagogica, 1997Bălăceanu Stolnici, Acad. Constantin
218. Ratzinger, Cardinal, în the Beginning: A Catholic Understanding of the Story of Creation and the Fall, Eerdmans, 1995.
219. Idem, Creation and Evolution: A Conference With Pope Benedict XVI în Castel Gandolfo, S.D.S. Ed. Stephan Horn.

220. Răduleț, Remus, și colab. *Lexiconul Tehnic Român*, Editura Tehnică, București, 1957-1966.
221. Richet, Charles, *La selection Humaine*, Librairie Felix Alean, 1919.
222. Rose, Ieromonah Seraphim, *Cartea Facerii, Crearea Lumii și Omul Inceputurilor*, Ed. Sophia, Bucuresti, 2001.
223. Idem, *Ortodoxia și religia viitorului*, Editura Sophia, București, 2005
224. Rus, Remus, *Concepția despre om în marile religii*, în GB, nr. 7-8, București, 1978.
225. Idem, *Considerații asupra concepțiilor biblică și mesopotamiană despre creație*, GB, 6-8, 1980.
226. Sagan, Carl, *The Dragons of Eden*, Book Club Associates, London, 1977.
227. Salisbury, Frank B., în „Doubts about the Modern Synthetic Theory of Evolution” („îndoieli cu privire la teoria evoluției moderne și sintetice”), în *American Biology Teacher*, (septembrie 1971).
228. Sandu, Prof.dr.ing. Gheorghe (Ieromonah Grigorie), *Pe Urme Antropologice*”, publicat în *Colecția Isihasm*, Ed. Conphis, 1999.
229. Idem, *Evoluția spre Creator*, Ed. Mitropolia Olteniei, Craiova, 2003.
230. Idem, *„Mântuitoarea frică de Dumnezeu”*, Editura Christiana, Bucuresti, 2008.
231. Savin, I. Gh., *Apararea credinței*, 1996.
232. Idem, *Apologetica*, Vol I, Ed Anastasia, 2002.
233. Idem, *Apologetica*, Vol II, Ed Anastasia, 2002.
234. Idem, *Apararea credinței*, *Tratat de apologetica*, Ed. Anastasia, Bucuresti, 1996.
235. Schlossberg, Herbert, *Idols for destruction*, Thommas Nelson Publisher, Nashville, 1984.
236. Schrodinger, Erwin, *"Ce este viața? și Spirit și materie"*, Ed. Politică, Bucuresti, 1980.
237. Schroeder, Gerald, *Genesis and Big Bang: The Discovery of Harmony between Norder Science and the Bible*, New York, Bantam Books, 1992.
238. Schutzenberger, M.P., *Lacunele darwinismului*, Scara, Treapta a treia.
239. Sire, James, *Universul de lângă noi – un catalog al concepțiilor fundamentale despre lume și viață*, Oradea, Cartea Creștină, 2005.
240. Scott, Eugenie C. (2004). "Chapter 6: Neocreationism". *Evolution vs. Creationism: An Introduction*. University of California Press.
241. *Simpozionul știință și Religie, Conflict sau convergenta?*, ed Vasiliana'98, Iasi, 2005.

242. Simpson, G.G., - The major fetures of evolution. Columbia Univ. Press, New York,1953
243. Simpson, George G „Uniformitarianism" („Conceptul de uniformitate"),Chap. 2 în Essays în Evolution and Genetics, Ed. by Max A. Hecht & Wm. C. Steeres (New York: Appleton-Century Crofts, 1970).
244. Singer,Peter , Tratat de etică, Ed. Polirom, 2006.
245. Singh, Simon, Big Bang. Originea universului, Ed. Humanitas, București, 2008.
246. Shermer, Michael (13 august 2007), Why Darwin Matters: The Case Against Intelligent Design, New York: Henry Holt,
247. Sofronie, Arhimandrit, Nașterea într-o împărăția cea neclătită, Ed.Reîntregirea, Alba Iulia, 2003.
248. Idem, Mistica vederii lui Dumnezeu, Ed.Adonai, București, 1995.
249. Stan,Pr.Conf.Dr.Alexandru și Rus,Prof.Dr.Remus, Istoria religiilor, EIBMBOR, Bucuresti, 1991
250. Staniloae,pr.Prof.Dr. Dumitru,Teologia Dogmatica Ortodoxa, vol I-III, 1996
251. Idem, Chipul nemuritor al lui Dumnezeu, vol.I, Ed. Cristal, București, 1995.
252. Idem, Viața și învățătura Sfântului Grigorie Palama, Ed.Scripta, București, 1993.
253. Iddem, Poziția domnului Lucian Blaga față de creștinism și ortodoxie, Editura Paideia, București, 1993
254. Idem, Sfânta Treime și creația lumii din nimic, MO,2, 1987.
255. Idem, Creația că dar și tainele Bisericii, Ortodoxia, nr. 1, 1976.
256. Idem, Dinamica creației în Biserică, Ortodoxia, nr.3-4, 1977.
257. Idem, Creația –darul lui Dumnezeu către noi, MMS, 3-6, 1970.
258. Stapp, Henry, Rațiune, materie și mecanică cuantică, Ed. Tehnică, București, 1998.
259. Staune, Jean, Știința și căutarea sensului. Întâlnirea dintre cunoașterea cea mai recentă și intuițiile milenare, în Știință și religie – antagonism și complementaritate, Ed. Eonul Dogmatic, București, 2002.
260. Idem, Science et quete de sens, Presses de la Renaissance, Paris, 2005.
261. Stein, G.,in American Scientist, ian/feb 1988.
262. Stenson, James B., „Evolution: a Catholic Perspective”, Catholic Position Papers, Series A, Number 116, March, 1984.
263. Stratan, Gheorghe, Max Planck despre relațiile dintre știință și religie, în „Știință și religie, antagonism sau complementaritate?”, Ed.Eonul dogmatic, București, 2002.
264. Străinescu, Dr.Ing. Ioan,Creoționismul științific, Apologetica, 2010.

265. Stringer, Chris, Andrew, Peter, Istoria completă a evoluției umane, Ed. Aquila, București, 2006.
266. Suster, Petru M, Tachinidele și problema selecției naturale, Revista V. Adamachi, vol. XIV, nr. 2, aprilie, 1928.
267. Taton, Rene, Istoria generală a științei ; știința antică și medievală, vol.I, Ed. Științifică, București, 1970.
268. Teilhard de Chardin, Fenomenul uman, Ed. Aios, Oradea
269. Idem, Scrisori inedite, Ed.Polirom, Iași, 2001.
270. Teodorescu, I., Gavrilă, L., Matei, M., Braghina, V, Tîbea, F., Badara, I., Biologie. Genetica, ecologie, evolutionism, VIII, Ed. Didactica și Pedagogica, 1997.
271. Treben, Maria, Sanatate din farmacia Domnului, 1996.
272. Treitschke, H. von, Historische und politische Aufsätze, 1896.
273. Thaxton, C. B., Bradley, W. L., Olson, R. L., Misterul originii vieții. Reevaluarea teoriilor actuale, Philosophical Library. Inc., New York, 1984.
274. The Creationists, Expanded Edition. Harvard University Press; 2006 .
275. The Wedge Strategy, The Center for Renewal of Science and Culture The Discovery Institute, Seattle, Washington, SUA, 1998.
276. Thorwald, I, Macht und Geheimnis der frühen Ärzte, München/Zürich 1962
277. Thorwald, J., Macht and Geheimnis der frühen Ärzte, München, 1962
278. Toma, Eugen, Ochii științei spre macrocosmos și microcosmos, Ed.Științifică, București, 1965.
279. Udriste, Octavian, Cum a creat Dumnezeu universul din nimic, Editura Tabor, 1994.
280. Valeriu, Rusu, Traian, Baran, Dimitrie D. Branisteanu, Biomembrane și patologie, 1991
281. Vasilescu, Diac. Prof. Dr. Emilian, Istoria Religiei, EIBMBOR, Bucuresti, 1982.
282. Velimirovici, Episcop Nicolae, Răspunsuri la întrebări ale lumii de astăzi, Traducere din limba sârbă de Adrian Tănăsescu-Vlas, Editura Sophia, București, 2002
283. Vernet, David, Biblia și știința, Ed.Psyho Mass Media, București, 1995.
284. Vladuca, Ion, Elemente de Apologetica Ortodoxa, Ed. Bizantină, București, 1998.
285. Idem, "Adevărul despre evoluționism", Ed. Egumenița, Galați, 2008.
286. Vliangoftis, Pr. Arsenie, Ereziile contemporane – o adevărată amenințare, Ed.Evanghelismos, București, 2006.
287. de Vries, Hugo, Mutationstheorie, 2 vol. Leipzig, Veit, 1901-1903.
288. Waddington, C. H., The Nature of Life (Natura vieții) (New York: Atheneum, 1962).

289. Waldenfels, Hans, Manuel de theologie fondamentale, traduction d'allemand par Olivier Depre et Claude Geffre, Cerf, Paris, 1990
290. Wang, Hao, Kurt Godel, Paris, Armand Collin.
291. Weinberg, Steven, Visul unei teorii finale, În căutarea legilor ultime ale naturii, Ed. Humanitas, București, 2008.
292. Weissmann, Vorträge über Descendenztheorie. 2 vol. Jena, Fischer, 1902.
293. Wells, Spencer, Omul o aventură genetică, Ed. CD Press, București, 2009.
294. Wilber, Ken, The Collected Works of Ken Wilber, Shambala Publications, Boston, 1999, vol.2.
295. Wills, Christopher „Genetic load" („Tara genetică"), Scientific American, 222, (martie 1970).
296. Whiteheadis, Alfred North, Adventures of Ideas, Free Press, New York, 1967
297. Whiteheadis, Alfred North, Process and Reality: An Essay în Cosmology, Edition Griffin and Sherburne, The Free Press/Macmillan, New York, 1978
298. Whiteheadis, Alfred North, Science and the Modern World, Free Press, New York, 1997
299. Woodward, Thomas, Doubts about Darwin. A History of Intelligent Design, Grand Rapids, Baker Books, 2003.
300. Wurmbrand, Richard, Marx și satan, Ed. Stephanus, București, 1994.
301. Zavadski, K.M., Kalcinskii, E.I - Evoluția evoluției, Nauka, Leningrad., 1977
302. Zizioulas, Ioannis, Ființa eclesială, Ed. Bizantină, București, 1996.
303. Idem, Creația că Euharistie, Ed. Bizantină, București.

V. Resurse Web

1. Academicianului Radu Voinea, Discursul său de recepție în Academia Română ținut în data de 6.02.2008 www.acad.ro/com2008/pag_com08_0206.htm
2. <http://arhivaparlamentului.blogspot.ro/2011/04/structura-genetica-populatiei.html>
3. <http://www.athenian-legacy.com/2010/01/teoria-sintetica-a-evolutiei/>
4. Augustin Păunoiu, Angajamentul lui Darwin față de materialism, <http://www.napocanews.ro/2009/09/angajamentul-lui-darwin-fata-de-materialism.html>
5. Bogdan I Stanciu, Fața întunecată a darwinismului, <http://www.creationism.info.ro/blog76/Fa%C5%A3a-%C3%AEntunecat%C4%83-a-darwinismului.htm>

6. <http://campus.udayton.edu/~hume/EvolSynth/evolsynth.htm>;
7. <http://www.crispedia.ro/Racemic>
8. Cornel Dragos, Probabilitati și viața, <http://www.creationism.info.ro/blog73/Probabilit%FEi-%BAi-via%FE%E3.htm>
9. <http://www.crestinortodox.ro/diverse/postmodernismul-provocare-morala-crestina-135569.html>
10. <http://www.crestinortodox.ro/religie-filosofie/perioada-cosmologica/anaximandru-71714.html>
11. <http://www.creationism.info.ro/pagini/oe/oeII.html>
12. Dark face of darwinism, documentar de televiziune.
13. www.didactic.ro/materiale-didactice/descarcare/128565-
14. <http://doegenomestolife.org/>;
15. Firmilian Gherasim, Despre evoluționism, în www.creationism.info.ro
16. <http://gslc.genetics.utah.edu/>
17. Site-ul Universității Harvard: Asa Gray (1810-1888) - Biography.
<http://www.huh.harvard.edu/libraries/asa/ASABIO.html>
18. <http://www-history.mcs.st-d.ac.uk/Biographies/Maupertuis.html>
19. Ioan Paul II, Mesajul către Academia Pontificală de Științe: Despre evoluție, 22 octombrie 1996, la <http://www.ewtn.com/library/papaldoc/jp961022.htm>
20. Ioan Vladuca, Impotriva Evolutionismului, în site-ul
<http://www.scribd.com/doc/39732032/ivor-benson-fapte-si-controverse>,
21. Dr.Ing. Ioan Străinescu, Creoționismul științific, Apologetica, 2010, în
http://www.doxolog.ro/web/apologetica/Strainescu-Creationismul_stiintific/Strainescu-Creationismul_stiintific-dreapta.htm
22. International Theological Commission, Communion and stewardship: human persons created în the image of God, la <http://www.vatican.va>
23. James B. Stenson, „Evolution: a Catholic Perspective”, Catholic Position Papers, Series A, Number 116, March, 1984, Japan Edition, Seido Foundation for the Advancement of Education, 12-6 Funado-Cho, Ashiya-Shi Japan. Versiunea electronică poate fi găsită la <http://www.ewtn.com/library/humanity/evolutn.txt>
24. <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/PubMed/>;
25. http://www.nhgri.nih.gov/DIR/VIP/Learning_Tools/genetic_illustrations.html;
26. <http://www.ornl.gov/hgmis/>;

27. Politica demografică a regimului nazist în țările ocupate, la http://ro.altermedia.info/noua-ordine-mondiala/politica-demografica-a-regimului-nazist-in-tarile-ocupate_2928.html, după Mike W. Perry, "As Many Abortions as Possible"
28. Pr. Dan Badulescu, <http://www.creationism.info.ro/blog118/Cosmologia-divina-si-cea-umana.htm>
29. Pr. Răzvan Ionescu, în articolul „Creaționism, evoluționism și teologia creației” – din http://www.apostolia.eu/articol_39/crea%C5%A3ionism-evolu%C5%A3ionism-%C5%9Fi-teologia-crea%C5%A3iei.html, Paris
30. „Rădăcinile controverselor dintre știință și religie“. Emisiune radio „Logos” Craiova, 2007. Reporter Gabriela Voinea, invitat: Ierom. Grigorie Sandu
31. Roberto Masi, „The Credo of Paul VI: Theology of Original Sin and the Scientific Theory of Evolution” L'Osservatore Romano, 17 aprilie 1969, ediția engleză.
32. <http://www.scientia.ro/biografii/111-biografii-chimie/1697-antoine-laurent-de-lavoisier-parintele-chimiei-moderne.html>
33. <http://ro.scribd.com/doc/45638793/Fosile-Vii>
34. <http://ro.scribd.com/doc/71072400/Teoria-Sintetica-a-Evolutiei>.
35. www.scoalacantemir.ro/files/uploads/Genetica.doc.
36. Stefan NEGREA și Alexandrina NEGREA, Bicentenarul nasterii lui Charles Darwin. Omul și opera. în http://studii.crist.ro/doc/2009/2009_17.pdf la 09.01.2012.
37. Theobald, Douglas L. “29+ Evidences for Macroevolution: The Scientific Case for Common Descent.” The Talk.Origins Archive. Vers. 2.83. 2004.
38. US churches celebrate 'Evolution Sunday', la www.ekklesia.co.uk, 13 februarie 2009
39. http://www.vatican.va/holy_father/pius_xii/encyclicals/index.htm - Humani Generis
40. Why I am Not a Christian. by Bertrand Russell (March 6, 1927).
<http://www.positiveatheism.org/hist/russell0.htm>
41. en.Wikipedia.org
42. http://ro.wikipedia.org/wiki/Albertus_Magnus
43. ro.wikipedia.org/wiki/Biserica_Unitariană_din_Transilvania
44. http://ro.wikipedia.org/wiki/Istoria_g%C3%A2ndirii_evolu%C8%9Bioniste
45. http://en.wikipedia.org/wiki/John_Stevens_Henslow
46. http://ro.wikipedia.org/wiki/Louis_Pasteur.
47. http://ro.wikipedia.org/wiki/Metod%C4%83_%C8%99tiin%C8%9Bific%C4%83
48. http://ro.wikipedia.org/wiki/William_Gilbert

